

לימודי הבגה לראור את המועדים
שנ"י אינן 'חזיקי בסיב'

מנפ-סה לקבלת התורה בדעת אור הננמ"ח

הלכות פסח ט'

מותך הספה"ק "ליקוטי הלכות" למהרנ"ת זיע"א

ליקוטי תפילות על פסח ספירה ושבועות

ותהיה בעורנו: שנוכה לקבל עלינו קדשת חג הפסח בקדשה נוראה ועצומה ובשמחה
וחדוה גדולה, ונוכה לקיים מצות ארבע כוסות של יין של פסח בשלמות הראוי,
בקדשה ובטהרה גדולה ותפתח לנו אור הדעת, ותשפיע עלינו אור קדשת המוחין
העליונים, שנוכה שיהיו נמשכין עלינו בפסח כל המחין הקדושים, מחין דגדלות
ומחין דקטנות. (ליקוטי תפילות ה"א תפילה כ)

התאחדות האמריים דרוסיד תמוזק

וְהֶעֱקַר שְׂאִיךְ שְׂאֵתָהּ אוֹחִזוּ עֵתָהּ אַף עַל פִּי בֶן יִהְיוּ
בְּעֵינֶיךָ בְּחֻדָּשִׁים כָּל סֵדֶר הָעֲבוּדָה שֶׁל פֶּסַח וּסְפִירָה
וְכוּ' כִּי אַף עַל פִּי בֶן יִהְיוּ נַעֲשִׂין נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת
לְטוֹבָה עִם כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּחֵג הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה וְגַם
אֶתָּה בְּכֻלָּל בּוֹדְאֵי, בְּפֶרֶט שְׂאֵנוּ זוֹכִין לִידַע מִבְּעַל
הַנִּפְלְאוֹת אֲשֶׁר כָּל דְּבָרָיו וְדַרְכָּיו הַתְּמִימִים וְהָעֲמֻקִּים
שֶׁהַשְּׂאִיר לָנוּ יְרוֹשָׁה טוֹבָה כָּלָם נִפְלְאִים פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת
עַד אִין חֶקֶר, וְדִי כָּעֵת בּוֹה לְשִׂמְחָה נִפְשָׁךְ אִיךְ שֶׁהוּא,
וְגַם אֲנֹכִי אִין לִי שׁוֹם שְׂמֻחָה וְחִיוֹת כִּי אִם עַל פִּי
הַדְּבָרִים הַנִּלְלִים.

(עלים לתרופה מכתב קבו)

לימודי הבנה להאיר את המועדים
שנתיים ארבע וחמישה חודשים

מפגש-סה לקבלת התורה

בדעת אור הנגמ"ח

הלכות פסח ט'

מתוך הספח"ק "ליקוטי הלכות" למהרש"ת זיע"א

ליקוטי תפילות על פסח ספידה ושבועות

בחסות:

אעופה

— איתך לאן שתנסים —

073.236.7722

לעילוי נשמת

ר' בנימין ב"ר יואל ז"ל
ר' יעקב ב"ר יצחק ז"ל
לאה בת ר' בנימין ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואת

חיה פייגא בת גיטל לאה
לרפואה שלימה בקרוב
בתוך שאח"י

לזכות הילדים

נחמן, מרדכי מאיר, נתן, שמואל
אליעזר, יהודה, שמעון
בני שרה פערל

זכות ההדפסה יעמוד לתורם
החפץ בעילום שם

לו ולבני ביתו וצאצאיו, לכל
הברכות ברו"ג, ויזכה לרווח רוב נחת
דקדושה בזכות רביה"ק ותלמידיו.

עדיכה:
מכון
"נחלי גן עדן"

יוצא לאור ע"י
ארגון "החזיקו"

ילמודי רבני הולכי את הקטנים
ב"ר יצחק יחיאל מ"ק

עימוד:
י.צ. סטאריק
050-41-55-401

עיצוב: הגיוני

מבוא

'אויף פסח וועט זיין, ווי נעמט מען דעם פסח אליין'

מהי המתנה הגדולה ביותר והתקוה העצומה ביותר שאפשר לתת למקורב לצדיק?! במה אפשר לשמחו יותר מהכל?! כאשר הוא יודע שיש לו את רבינו הקדוש! רבי נתן נטע בנו את האמונה הפשוטה הזאת, שזוהי התקוה והנחמה העצומה והגדולה ביותר, מפני שהצדיק לוחם מלחמתנו והוא הינו המליץ הגדול עבורנו לתקן נפשותנו ולהביא אותנו אל מה שאנו צריכים להגיע.

לב יודע מרת נפשו כמה רחוקים אנו מלצאת חובתנו כלפי הבורא יתברך אבינו אב הרחמן, אבל ברוב טובו הוא העניק לנו את הקדושה הנפלאה הזאת, שכאשר נתקרב לצדיק ונאמין בו ונתדבק בו נזכה גם אנו כמוהו, ובכוחו - יכולים להתעלות ולזכות גם כאלה שמצד הדין אין להם כל תקוה.

ורבי נתן מתרגש עד עמקי נפשו ממתנה זו שוב ושוב, נצטט אחת מאלף הפעמים מסערת שמחתו על זכייה זו: "עתה ראוי לנו לומר אשרינו אשרינו אלף ורבבות פעמים בכל יום ויום, ובכל עת לא ימיש מפינו לומר אשרינו שאנו יודעים מהצדיק האמת הזה, אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו להנצל מהמתנגדים על האמת כזה ולהיות בחלקו ובגורלו לנצח, זה חלקנו! זה נחמותינו בעת צרה! זה ישועתנו ותקותנו בזה ובבא לנצח!" (עלים הטרופה קעט).

אנ"ש בסוף ימי חיי רבינו הקדוש עמדו דאוגים ופחודים עד מאד, רבינו הקדוש דיבר מפורשות על הסתלקותו והם עומדים ותוהים מה יהיה ביום שאחרי, "והיו נאנחים מאד, כי מה נעשה ועל מי יעזוב אותנו" (חיי"מ ר"ט), ורבינו הקדוש עונה להם תשובה נחרצת: "רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים ולא כשרים בלבד אלא אפלו צדיקים וטובים תהיו" (שם), רק כך הם יזכו למתנת הצדיק! כך הם ימשיכו הלאה לקבל ממנו את מה שנתן להם בחיים חיותו! כך הוא יגמור את מה שהתחיל!

מי שמבין מעט את משמעות הדבר ואת התקוה העצומה התלויה בכח הצדיק ימסור את נפשו כדי להחזיק את עצמו יחד! רק אתם תחזיקו עצמכם יחד! רק זה מה שיכול לתת המשך לכח העליון הנורא והנשגב הזה לעד!

זכינו להתאחד ולהחזיק יחד במסגרת 'החזיקו', כאשר אחת מגולות הכותרות הינם הלימודים המשותפים באוצר הגן עדן של 'ליקוטי הלכות' כהכנה לימי המועדים הבעל"ט, אין עוד התקשרות עצומה יותר לצדיק מאשר לימוד תורתו הקדושה שהיא אור פניו שכלו ונשמתו (ראה לקו"מ ח"א קצב), רבי נתן כותב בפירוש ש"עיקר ההתקרבות אל הצדיק הוא על ידי הפה, על ידי שמדברים דברי תורה שמקבלים ממנו בפה" (לקוטי הלכות, מצרנות ד-ט), וזוהי נקודת הצדיק עצמו אשר בכוחה לחדש גם את הלב הערל ביותר וכפי שגילה רבינו הקדוש בעצמו (לקו"מ ח"א לד), ומי ישער את הכח המופלא כאשר כל זה נעשה באהבת ודיבוק חברים יחד.

אין ספק, שזהו קיום צוואתו המופלאה של רבינו הקדוש, להחזיק עצמנו יחד והיא האפשרות להמשיך את כחו העצום והנשגב גם עתה.

רבי אברהם ב"ר נחמן כותב: "שמעתי מאבי הריני כפרת משכבו, שיש לעסוק בספרי מוהרנ"ת ז"ל יותר מבספרי אדמו"ר זצ"ל בעצמו, כי בימינו אלה שעובר על כל אחד ואחד מה שעובר בגוף ובנפש, צריך להיות עיקר הלמוד בספרי מוהרנ"ת ז"ל, על אשר על ידו היה ביכולת אדמו"ר זצ"ל להוריד את דבריו הנוראים ולעורר ולחזק בהם גם אנשים מגושמים ומונחים בעומק השאלות תחתיות כמונו", זוהי רפואת נפשנו, זוהי תקוותנו, ובפרט כאשר היא נעשית יחד כרצון קדשו.

לקראת חג הפסח הבעל"ט "תחילת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים" (לקוטי הלכות, נטי"ש ב-טו), אנו מתחילים בעז"ה יחד בלימוד ההלכה העמוקה הרחבה והרוויה באוצרות של התחזקות ונהרי אור, הלכות פסח הלכה ט', שם מתבארים יסודות ההתחזקות, התמימות, והיראה המשולבת עם השמחה, הלכה ששופכת אור חדש על עבודת חג הפסח וימי הספירה, ונותנת כח להתחיל מחדש גם מעמקי עמקים. כאן נקבל כלים להשתמש ביראת העונש כראוי כאשר לא זו בלבד שלא תסתור להתחזקות אלא שניהם יוסיפו כח זה לזה, כאן נקבל את יסודי האמונה הפשוטה וההתרחקות מחקריות אנושיות, כמו גם את ההתחזקות העצומה שה' אתנו עמנו ואצלנו גם כאשר נחשבים לדרי מטה ח"ו.

הלכה זו בנויה על תורה ז' שבספה"ק "ליקוטי מוהר"ן" ח"ב, שנחשבת כצוואתו של רבינו הקדוש לאנ"ש. כדאי לצטט מספר שורות מתוך דבריו של הרה"ק מטשערין ב'פרפארות לחכמה' (אות כו, כז) בפירושו לתורה זו הנוגעים לעניינינו: "אמר המחבר שמעתי מאבי ז"ל ששמע מגדולי המקורבים של רבינו ז"ל, שהבינו מרמיותיו הקדושים של רבינו ז"ל, שבזה המאמר הקדוש סמך ידיו על הר"ר נתן ז"ל שהוא יהיה המוציא והמביא בכל עניניו הקדושים של רבינו ז"ל לאחר פטירתו, ומי שיקיים דבריו הבטיח לו שבוודאי ישתדל לטובתו בכל טצדקי דאפשר, ורימז לנו כאן שממש כמו בחיים חיותו היה מאיר דעתו הקדושה לכל אחד ממקורביו כפי בחינתו, למי שהוא מבחינת הדרי מעלה ולמי שהוא מבחינת הדרי מטה, כמו כן ממש גם עכשיו יש כח זה בבחינת קבורתו של משה שמקבל משם כל אחד תועלת לנפשו, והעיקר על ידי שיקיימו כאשר פקד עליהם שיחזיקו את עצמם כולם באהבה ואחדות גדול כו' שזהו העיקר מה שהיה רצונו ז"ל שיחזיקו את עצמם אנשי שלומינו באחדות והתחברות ואהבת החברים".

צוואה ברורה שאין אחריה עוררין, אפילו כח קברו הקדוש וכל השארתו הקדושה תלויים ועומדים בעיקר באחדות זו ובאהבת חברים זו בה אנו עוסקים יחדיו בעניניו הקדושים!

במקום נוסף בו מדבר הרב מטשערין ז"ל על צוואת רבינו הקדוש (ה"א סי' ס"א) הוא מביא ג"כ את החיבור הזה של חובת העיסוק בספרי הקדושים אך העיקר תלוי באהבת חברים והיחד, וכה הם דבריו הבעורים: "לעניות דעתי נראה, שמאמר של חדי'ר שמעון הנ"ל היה כעין צוואה ממנו ז"ל, לרמז לאנ"ש על ענין ההתנהגות של אחר פטירתו ז"ל, היינו להתחזק מאוד באמונת חכמים ולעסוק בלימוד ספרי הקדושים ולהחזיק אותם בחשיבות גדול, ולהאמין בהם באמת ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל, ולזוהר ביותר בענין הנסיעה על ר"ה לצדיקים וכו' ולזוהר מאוד באהבת חברים בחינת אנו בחביבותא תליא להכלל יחד באחדות אחד באהבה רבה, ועל ידי כל זה נמתקים כל הצמצומים וכל הדינים, ועל ידי

זה יכולים להוציא משפטינו לאור מכל הלימודים שילמוד משפטי אמת והנהגות ישרות איך להתנהג הן לעצמו הן לאחרים המתנהגים לפי דעתו".

אשרינו שזכינו, עלינו רק להזהר מלהיות בישי מזל, נייקר את המתנה העצומה שניתנה לנו ונחשיבה בכל לב, נקבל על עצמנו בימים אלו להתעצם בכל כוחנו להחזיק בלימוד המשותף והקדוש הזה מדי יום, תוך כדי הטרחות וההכנות לפסח נגזול לעצמנו את הזמן לקבל את קדושת חג הפסח הבעל"ט.

נשימה נגד עינינו את אשר סיפר רלוי"צ על מוהרנ"ת ששמע פעם איך שמתאונן אחד מאנשי שלומנו לפני חברו, היות שמתקרב והולך חג הפסח ועדין אין לו מצרכי החג לו ולבני ביתו ואמר לו בכאב: 'זכי מהיכן אקח עבור החג', -'וואו נעמט מען אויף פסח'?! פנה אליו מוהרנ"ת וניחמו: 'על פסח יהיה לך', כאומר לו: אל דאגה, אחי, אולם אין זוכים לקחת את 'הפסח' בעצמו. כלומר, הדאגה הגשמית על צרכי פסח אינה דאגה, העיקר היא הדאגה הרוחנית, איך זוכים לפנימיות הארת פסח בעצמו כדבעי, 'אויף פסח וועט זיין, ווי נעמט מען דעם פסח אליין'.

בהלכה זו שבליקוטי הלכות טמונה פנימיות הארת חג הפסח - ימי הספירה - וחג מתן תורה בעצמם, יחד נשאב הימנה במלוא חפניים כיד ה' הטובה עלינו. בטוחים אנו, שבכח האחדות וה'תחזיקו יחד' שמעוררת את כחו המופלא של הצדיק נזכה כולנו לגאולת הנפש והגוף ונמשיך את הגאולה השלמה בקרוב.

באהבה
משפחת החזיקו

תוכן העניינים

מדריך ללומד.....ט

קיצור ליקוטי מוהר"ן תנינא סימן ז .....טו

פרק א - אור הדעת והארת הרצון - ליל הסדר.....כא

קדושת חג הפסח ומצוות אכילת מצה וכלל ענייני ליל הסדר המאירים דעת קדושה ונשגבה והארת הרצון מופלאה המקרבת כל אחד מישראל להשי"ת

פרק ב - 'יש שכר לפעולתך'.....ל

הארת ההתחזקות של הצדיק הגדול לרחוקים והנמוכים ביותר בכל העתים העוברים עליהם

פרק ג - 'ויספו ענוים בה' שמחה'.....לז

סוד היראה האמתית המביאה את האדם לשמחה והתקרבות להשי"ת
דווקא מתוך שפלותו וריחוקו

פרק ד - 'אין שום יאוש בעולם כלל' - ספירת העומר.....מב

צעקת התקווה הנצחית ודרכי התמימות המופלאים
הבוקעים מפנימיות מצוות הנפת וספירת העומר

פרק ה - 'אתה הראת לדעת' - חג השבועות.....מח

פנימיות עשרת הדברות וכלל קבלת התורה בחג השבועות בהארת הדעת 'כי ה' הוא האלקים'

תפילות לפסח ספירה ושבועות מליקוטי תפילות.....נט

מדריך ללומד

לקראת ימי המועדים המאירים הממשמשים ובאים, הננו להגיש לכלל הציבור הקדוש מבקשי ה' ודורשי עוזו, הלכה וסנסן אחד מערוגות הבושם השתולים ומלבלבים בשדה הספר הקדוש "ליקוטי הלכות", מדברות קודשו מלהבות אש שיצאו מפיו ומגלילי ידיו של התלמיד הגדול אור העולם מוהרנ"ת זי"ע, מאשר דלה דלה והשקה ממעיני הישועה מעמקי מימיו הזכים והמטהרים מכל הכתמים של הנחל נובע מקור חכמה.

והננו להציג בזה מספר הקדמות יקרות הנחוצות לכל באי שערי הספר הקדוש "ליקוטי הלכות", החפצים לידיע את דרכי מבואותיו ותוצאות חידושיו הקדושים, על מה נוסדו ומה תכלית כוונתם.

א.

כנודע וכמסופר באריכות בכתובים תחילת יצירתו של ה"ליקוטי הלכות" החלה בראשית התקרבותו של מוהרנ"ת זי"ע לרבינו הק'. כבר כשנועדו ונפגשו לראשונה רמז לו שיראה לעיין ולחדש בתורתו הק'. בהמשך הימים הדריכו לשם כך להקדים את לימוד כל ארבעת חלקי השולחן ערוך וכתבי האר"י הקדוש, כשלאחר מכן אף האציל עליו מרוחו הגדולה בירור המדמה והורה לו לבסס את חידושיו על אדני הלכות השולחן ערוך.

ומאז ועד אחרית ימיו ממש, פקודת רבו שמרה רוחו, ומוחו הקדוש שוטט כל הזמן והגה ללא הפוגה בעומק התורות שבספר הקדוש "ליקוטי מוהר"ן", ובהדרת קדושת רבו המשפיע עליו חידש בהם כחד בדרא תילי תילים של הלכות וחידושים פלאי פלאים, מלאי התגלות התנוצצות אלקות, שלא שמעתן אוזן מעולם.

ב.

והנה רבינו הק' גילה את רצונו הקדוש והרבה להפציר ולהזהיר בשיחותיו הקדושים לילך עם תורותיו הקדושים, וכפי שמביא מוהרנ"ת זי"ע בשיחות הר"ן (רצז): "דְּבַר עֲפָנוּ פְּמָה פְּעָמִים שְׂרָצוֹנוּ חָזַק מְאֹד שְׁנֵלְךָ עִם הַתּוֹרוֹת שְׁגָלָה. דְּהֵינּוּ לֵילְךָ תְּחַלֵּה אֵיזָה זְמַן עִם תּוֹרָה פְּלוֹנִית בְּעֵרְךָ שְׁנֵי אֹ שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים דְּהֵינּוּ שְׂיָקִינּוּ כָּל עֲבוֹדָתוֹ וְהַלּוֹכוֹ בְּיָרָאת ה' עַל־פִּי הַנְּאָמַר בְּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה. וְכָל תְּפִלָּתוֹ וְשִׁיחָתוֹ יִהְיֶה לְזָכוֹת לְהִגְיעַ לְמָה שְׁנֵאמַר בְּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה, וְכֵן יִתְנַהֵג אֵיזָה זְמַן. וְאַחַר־כֵּן

מדריך ללומד

יֵלֶךְ אֵיזָה זְמַן עִם תּוֹרָה אַתְרֵת וְכֵן אַחֲרֵיכֶם עַד שְׂיִגְמֹר לַיְלָךְ עִם כָּל הַתּוֹרוֹת. וְדַבֵּר כְּפִי פְעָמִים מְאֹד. אֲשֶׁר־י מִי שְׂיֵאחֲז בָּזֶה."

ואת רצונו הגדול והקדוש הזה קיים מוהרנ"ת זי"ע במילואו ובתכלית השלימות. כשמזמן לזמן לקח תורה ומאמר והיה הולך ומטייל בו לאורכו ולרחובו ולעומקו לפני ולפנים, וברוח פי שניים שקיבל מרבו הק' חידש בהם כפליים לתושיה.

שכן, מלבד מה שזיכך וצירף עצמו בזיכוכך אחר זיכוכך, כבר העד העיד עליו רבינו הק' שהוא זה אשר זכה לידע ממנו מעט ולהבין ולהשכיל כוונתו, הרי שחידושו מזוקקים שבעתים להאיר בהם את הדרך ילכו בה.

ואמנם על פי סדר לימודו בשולחן ערוך היה מקשר ומאיר בנקודת התורה והמאמר את נקודת הזמן וקריאת התורה השבועית באור יקרות, וביותר בהגיע חג ומועד הפליא להאיר את מצוותיו וענייניו על פי השגות התורה והמאמר, ואף מאורעות השעה והתקופה חברו יחדיו כחוט השני להיות בלולים ומוארים בנפלאות חידושו.

ג.

ואולם עיקר כוונתו הקדושה של מוהרנ"ת זי"ע בדרושו וחידושו היתה בשתיים:

ראשית, לברר מקחו של צדיק, את פשטות הבנת התורה, להוציא ממנה עצות ודרכים בעבודת ה'. וכפי שהאריך לכתוב בהקדמתו שעיקר כוונתו היתה זו למצוא הדרכים והעצות המונחים בתוך דברי רבינו ז"ל לדעת לעמוד נגד היצר ותחבולותיו, ולעלות מדרגה לדרגה בעבודת ה'.

ושנית, הרחבת הדיבורים בדיבורי התחזקות עמוקי לב, לחזק ולחשל ולאמץ ידים רפות אשר נסוגו אחור מרוב נסיונות ומעברים, ועליהם מרעיף טל תחיה לרפא לבבות נשברים, כשהוא נוסך בהם כח ותקווה להתנער מעצבותם ולהכנס בכל פעם מחדש בעבודת ה'. וכפי שכותב הגה"ק ר' אברהם בר"ן זי"ע בספרו כוכבי אור (חכמב ובינה לט): "וְכֹאֲשֶׁר נִרְאָה וְנוֹדָע לְכָל מַבִּיט וּמְסַתְפֵּל בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵף עַל פִּי שְׂמִרְבָּה לְדַבֵּר מִכָּל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת וְיִשְׁרוֹת, אֲבָל עֲסָר וְרַב דְּבָרָיו יְסוּבְבוּ עַל עֲנֵי הַתְּחַזְקוֹת לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ כָּל הַנְּחַשְׁשִׁים וְהַעֲפִיפִים וְהַיְגָעִים, אֲשֶׁר עֲמָלָק רוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, לְבַל יִתְיָאֲשׁוּ עֲצָמָם מִן הַרְחָמִים, כִּי הוּא יִתְפַּרֵּךְ חַנוּן וְרַב לְסִלְחָ".

ד.

אכן, בכדי לשוט בים החכמה במאמרים ובהלכות הקדושים, ראוי לכל לומד לידע היטב את הנקודות של התורה עליה סובבת ומושתת ההלכה, ולהתבונן במה שמוהרנ"ת מביא ממנה בפתחת

ההלכה, כי על כן, לפי אלו הנקודות נבנים ומיוסדים כל טעמי ונימוקי הדרוש. ואשרי הזוכה להביט ולעיין בכל דברי התורה ודאי יועיל לו מאוד להבנת את נפלאות הדרוש וקישוריו. אך יש לציין שאפשר להבין את ההלכה ולדלות ממנה מעיינות רבות של התחזקות אף אם לא מונחים בתורה שבליקוטי מוהר"ן.

על מנת לסייע להבנת ההלכה ע"פ יסודות התורה הנ"ל, הוספנו בתחילת החוברת את ה"קיצור ליקוטי מוהר"ן של תורה ז' ח"ב, ע"מ להבין את היסודות שעליו מושתת ההלכה.

ה.

עוד זאת יש לציין, מאשר כתב והזכיר בהקדמתו, שאין באריכות דבריו יתור כלל, כי המעיין ומשים לב היטב לדבריו הקדושים יבחין שבכל פעם מוסיף עוד נדבך חדש וקומה לדבריו הקודמים, אשר נשזר ונקשר באופן מופלא בסמיכת פסוקים ומאמרי חז"ל. ואשר על כן, יש לדקדק היטב בדבריו לחפש ולמצוא את העצות אליהם הוא חותר להגיע לבאר ולגלות.

אלו הן קצות הידיעות והקדמות הנחוצות לפני כל לומד, ואידך זיל וגמור בספרי והקדמות מוהרנ"ת ז"ל ותלמידיו הבאים אחריו, שהאריכו לבאר ולסבר את האוון בדרכי ומעלת הספר הקדוש "ליקוטי הלכות".

בכדי להקל ולהנגיש את ההלכה לכל אחד ואחד, חילקנו את ההלכה לה' פרקים, כשכל פרק הוא שלב אחר בבנין הנפלא של ההלכה.

השם יתברך יעזרנו שיופצו מעיינותיו חוצה, הנמשכים מהנחל נובע מקור חכמה, שיש בהם להחיות ולהשיב נפש כל חי, להתחזק ולהתחדש בהם בכל עת ובכל שעה בעבודת השם יתברך, וכן להאיר עמם את נועם אור קדושת המועדים והזמנים, ובעיקר נועדו סגולתם להמשיך ולהזריח בהם בעומק הלילה והגלות את רוחו של משיח ה' מרחפת עליהם, להחיש את ביאת גואלינו אליו נכספת נפש כל חי.

כִּי עֵקֶר הַהֶתְקַרְבוֹת
אֶל הַצְּדִיק הוּא עַל-יְדֵי הַפֶּה,
עַל-יְדֵי שְׂמֵדֵבְרִים דְּבַרֵי תוֹרָה
שֶׁמִּקְבָּלִים מִמֶּנּוּ בַּפֶּה.

(ליקוטי הלכות מצרנות ד ט)

**קיצוד
לוקוטי מוהר"ן**

סימן ז ח"ב

**להבנת ההלכה
המיוסדת
על תורה זו**

קיצור ליקוטי מוהר"ן סימן ז' תנינא להבנת ההלכה המיוסדת על תורה זו

א. מי שהוא רחמן הוא יכול להיות מנהיג ישראל. ועקר הרחמנות הוא בשישראל עם קדוש נופלין חס ושלום בעוונות רחמנא לצלן. כי זהו הרחמנות הגדול מכל מיני רחמנות. כי כל היסורים הקשים שבעולם אינם נחשבים כלל כנגד המשאוי הכבד של עוונות חס ושלום. כי ישראל עם קדוש, לפי גדל קדשכם משרשם וגדל רוחניותם ודקותם אינם יכולים לשא עליהם כלל המשאוי הכבד של עוונות אפלו יום אחד. והמנהיג האמת הוא רחמן מאד ומרחם על ישראל עם קדוש להוציאם מעוונות. ובאמת מהיכן באים לעוונות הוא רק על ידי שאין להאדם דעת שיש אלהים שליט בארץ. כי אין אדם עובר עברה אלא אם בן נכנס בו רוח שמוות'. ועל בן כל רחמנות המנהיג האמת על ישראל הוא להכניס בהם דעת ויראת שמים כדי להוציאם מעוונות רחמנא לצלן. והוא העוסק ביישובו של עולם שיהיה העולם מושב מבני אדם הינו בני דעה. כי עקר האדם הוא הדעת ומי שאין לו דעת אינו מן הישוב ואינו מכנה בשם אדם כלל רק הוא בחינת חיה בדמות אדם:

ב. ואפלו בשמוגי' זמנו להסתלק ונשמתו עולה למקום שעולה אין זה תכלית ושלמות שתהיה הנשמה דבוקה רק למעלה. רק עקר השלמות של הנשמה הוא אשר בעת שהיא למעלה תהיה למטה גם בן. ועל בן צריך שישאר אחריו ברכה בן או תלמיד כדי שישאר דעתו למטה גם בן בעת שנסתלק למעלה, שעל ידי הדעת הקדוש שישאר אחריו בכניו ובתלמידיו יציל את ישראל מעוונות לדורי דורות. כי מי שיודע קצת מדיעתו יתברך הוא יודע, אף שהשם יתברך יש לו שרפים וחיות ואופנים וכו' שהם עובדים אותו יתברך אף על פי כן עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך הוא רק שאנחנו מעולם הנה השפל נגדל ונקדש שמו יתברך. ועל בן הוא משתדל להשאיר דעתו הקדושה בכנים ותלמידים שיאירו את דעתו בעולם לדורי דורות כדי להציל את ישראל מעוונות לעולם ועד. ועל ידי זה נחשב פאלו הוא בעצמו ממש נשאר בעולם:

ג. וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְקַיֵּם זֹאת לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם מֵעֲוֹנוֹת. לִידַע וּלְהוֹדִיעַ שְׂנֵי אֱלֹהִים שְׁלִיט בְּאֶרֶץ וְשֹׂאִין שׁוֹם תְּכֵלֶת בְּזֶה הָעוֹלָם כִּי אִם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְפָּרֵד. כִּי אִין נִשְׁאָר מִהָאָדָם אַחַר הַסְתַּלְקוֹתוֹ כִּי אִם הַדַּעַת הִזָּה שֶׁהָאִיר בְּחִבְרֵיו. וְכִשְׁאֲחַד מְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם וּמְאִיר בּוֹ דַּעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה שֶׁקָּבַל מִרְבוֹ בְּאִיזָה דְבוּר שֶׁמְדַבֵּר עַל לְבוֹ לְהַשִּׁיבּוֹ מֵעֲוֹנוֹתָיו. אִזּוֹ חֵבְרוֹ נִחְשָׁב אֲצֵלוֹ תַלְמִיד. וְכֵן לְהַפְּדֵי כְּשֶׁחֵבְרוֹ מְאִיר בּוֹ אִזּוֹ נִחְשָׁב הוּא תַלְמִיד לְגַבֵּי חֵבְרוֹ וְאִזּוֹ כְּשֶׁמְגִיעַ זְמַנוֹ לְהַסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, יִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הַדְּבוּר שֶׁהָאִיר בְּחִבְרוֹ וְיִהְיֶה נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא בְּעֲצֻמוֹ מִמֹּשֶׁה קַיֵּם בְּעוֹלָם. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַנְּשֻׁמָּה. וְכָל אָדָם מְחַיֵּב לְהַשְׁתַּדֵּל בְּזֶה כִּי "לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה לְשֶׁבֶת יִצְרָה". וְכִמוֹ שֶׁהָאָדָם מְצוּה לְהַעֲמִיד בְּנֵימִים בְּעוֹלָם בְּשִׁבִיל קַיִים הַמִּין כֵּן הוּא מְצוּה לְהַכְנִים דַּעַת וְיִרְאַת שָׁמַיִם בְּבְנֵי אָדָם. כִּי זֹלַת זֶה אִינוֹ בְּכָל אָדָם כָּלֵל בְּנִי לְ:

ד. בְּשִׁרְוֹצָה לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם צָרִיךְ לְרַחֵם גַּם עַל עֲצֻמוֹ לְצִאת מֵעֲוֹנוֹת וְשִׁיחֶיהָ לֹא יִרְאַת שָׁמַיִם כְּדֵי שִׁיחֶיהָ דְּבָרָיו וְשִׁמְעֵיו, וְגַם כְּדֵי שִׁיחֶיקִמוֹ דְּבָרָיו אֲצֵל חֵבְרוֹ. שְׁלֹא יַעֲבֹר הַדְּבוּר מִלֵּב חֵבְרוֹ תַּכְּפֵי:

ה. עַל־יְדֵי שְׁעוֹסְקִים לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם עַל־יְדִי־זָה זֹכִינֵי לְהַשִּׁיג אִוְרוֹת הַמְּקִיפִין, הִינוּ שְׁזוֹכֵה לְהַשִּׁיג וּלְהַכִּין מַה שְׁלֹא הִיָּה מוֹשִׁיג וּמְכִין בְּתַחֲלָה. וְכֵן זֹכֵה לְהַשִּׁיג בְּכָל פַּעַם לְפִי מְדַרְגָּתוֹ מְקִיפִים גְּבוּהִים יוֹתֵר:

ו. וּלְמַעַלָּה מִן הַכָּל הֵם הַמְּקִיפִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל חֲכָם הַדּוֹר. וְכִשְׁזָהוּ הַחֲכָם שֶׁבְּדוֹר מְכַנִּים דַּעְתּוֹ בְּתַלְמִידָיו וְעוֹסֵק לְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּיִרְאַת שָׁמַיִם עַל־יְדִי־זָה מוֹשִׁיג אִוְרוֹת הַמְּקִיפִין שֶׁלֹּא שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא. כִּי עוֹלָם הַבָּא הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, כִּי כָּל הַזְּמַן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הִזָּה כְּלוּ מַה שֶׁהָיָה וּמַה שֶׁיִּהְיֶה הוּא כְּלוּ אִין וְאֶפְסֵי נֶגְדֵי יוֹם אֶחָד וְאֶפְלוֹ נֶגְדֵי אַחַת שֶׁל עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא יוֹם שֶׁכְּלוּ אֶרֶץ וְשָׁם הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן וְאִין שָׁם שׁוֹם זְמַן כָּלֵל. רַק סֵדֶר הַזְּמַנִּים שְׂנֵי שָׁם הֵם בְּחִינַת הַשְּׁנוּת שֶׁל מְקִיפִים, שְׂנֵי מְקִיפִים שֶׁהֵם בְּחִינַת יָמִים וְיֵשׁ מְקִיפִים שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁנִים. וְהַשְּׁנוּת מְקִיפִים הַלָּלוּ זֶה עֵקֶר הַתַּעֲנוּג וְהַשְּׁעוּשׂוּעִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, וְהֵם בְּחִינַת 'מַה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךְ', אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכֵה לְהַשִּׁיג:

ז. החכם והצדיק שזוכה לאלו המקיפים הנ"ל צריך שיוכל ללמוד עם דרי מעלה ועם דרי מטה הינו להראות להגבהים במעלה שאינם יודעים כלל בידיעתו ותברך בחינת מה חמית מה פשפשת וכו' ולהפוך לדרי מטה שהם המנחים בעוונותיהם בתוך הארץ ממש בתכלית הירידה צריך להראות להם, שעדין ה' עמם ואצלם וקרוב להם ולחזקם ולאמצם שלא יתיאשו חס ושלום בשום אופן בעולם כלל. והצדיק האמת אינו נקרא בשם צדיק פי אם פשיש לו הפח הנה ללמוד עם דרי מעלה ודרי מטה כנ"ל. גם לכוללם יחד להראות להדרי מטה גם מהלמוד של דרי מעלה וכן להראות להדרי מעלה גם מהלמוד של דרי מטה ולקיים כלם בגדל כחו פדי שיהיה להם יראה (עין פנים):

ח. גם זה החכם הדור הנ"ל צריך לדעת איך לדבר עם כל אחד ואחד, ולעשות סוג לדבריו לשתק במקום שצריך, לשתק פדי שלא יבנסו השומעים בקשיות ותרוצים שאסורין לכנס בהם (עין פנים):

ט. על ידי הרמזים שהרב האמת מרמז לתלמידיו בידיו. פי כשהרב לומד עם תלמידיו ומכנים בהם דעת ויראת שמים יש דברים שאי אפשר להסביר להם בפרוש ועושה סוג לדבריו כנ"ל ומרמז להם הדברים על ידי רמזים שהם בחינת ידים שמרמז להם ונוטה להם בידיו. על ידי אלו הרמזים נמשך פרנסה:

י. מי שרוצה להמשיך פרנסה להתלויים בו, צריך שיהיה איש חיל ולא ההפוך (שקורין שלמזליק), פי צריך שיהיו לו קצת ממזלה. ועל ידי זה יוכל להמשיך פרנסה:

יא. המלכות מקבלת הפרנסה מהידים והרמזים הנ"ל שיש בים החכמה שהחכם עוסק לרמז לתלמידיו. ומחמת שבאלו הרמזים מאירים המקיפים. פי בהם מרמזים השכל העליון של החכם, שאינו רשאי לגלות בפרוש לתלמידיו בכדי שלא ימשיך מקיפים עליונים שאין להמשיכם. והמקיפים הנ"ל הם בחינת תכלית הידיעה אשר לא גדע. על כן כל מי שהוא גם בן איש חיל מקבל ממנו הפרנסה הזאת. ועל ידי זה יוכל לזכות בשעת אכילתו את פרנסתו להארת הרצון. הינו שדוקא בעת האכילה יאיר לו רצון מפלג שירצה ויכסף וישתוקק להשם ותברך ברצון חזק ומפלג בלי שעור וכלי שום ידיעה. עד שלא ידע כלל מה הוא רוצה, רק רצון פשוט בכלות הנפש אליו ותברך. פי כל אכילתו

קיצור ליקוטי מוהר"ן סימן ז' תנינא

נמשכת מהמקיפים שהם גם בן בחינת תכלית הידיעה אשר לא גרע. וכל זה זוכין על-ידי הצדיק האמת ותלמידיו שינקו מדעתו הקדושה. על בן צריך כל אחד לרחם על עצמו ולהתחנן לפני השם יתברך בדמעות שלישי שזוכה למצא רחמן אמתי בזה שיוכל להוציא אותו מעוונות ולזכות אותו לכל הנ"ל:

יב. ישראל עם קדוש לפי גדל רוחניותם ודקותם אין יכולין לשא עליהם המשא של עוונות אפלו יום אחד. בשביל זה צריך להם הבית-המקדש. כי התמיד של שחר היה מכפר על עוונות של לילה והתמיד של בין הערבים היה מכפר על עוונות של יום. ובשביל זה היה משה רבנו עליו השלום מוסר נפשו בשביל ישראל לבקש מהשם יתברך שישלח להם עוונותיהם. כי ידע שאי אפשר לישראל לשא כלל המשאוי של עוונות אפלו יום אחד. ועל בן מי שנכשל חס ושלום באיזה עון צריך לעשות תשובה ולבקש סליחה וכפרה מהשם יתברך. כי העון הוא משאוי כבד לנפש ישראל אשר אי אפשר לשא משא כזאת אפלו יום אחד:

יג. כל אחד כפי מה שזוכה לפעל ביום-הכפורים בקשת סלח נא וכו' כמו בן הוא זוכה לקדשת חנכה שהוא בחינת הבית-המקדש, ועקר קדשת הבית-המקדש שמשמשיכין בחנכה הוא לזכות להדעת הקדוש לידע ולהודיע פי ה' הוא האלהים. כי מי שיש בו דעה באלו נבנה בית-המקדש פימיו. ולזכות על-ידי-זה הדעת לצאת מעוונות כנ"ל ולהמשיך הדעת הזו בבנים ותלמידים לדורות לנצח. ולזכות על-ידי-זה להשגת המקיפין הקדושים שהם עקר שעשוע עולם הבא שהם נמשכין על-ידי הדלקת השמן הקדוש של גר חנכה. ולזכות על-ידי הדלקת השמן הקדוש הזו לפרנסה הנמשכת ממקור הרצון. שיכולין לזכות על ידה בשעת האכילה להארת הרצון המפלג. שיכסף וישתוקק להשם יתברך ברצון מפלג בלי שעור. ומאליו יבין האדם אשר לחנכה בזה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי התקרבות להרב והמנהיג שהוא הרחמן באמת כנ"ל אשרי לזוכה למצא אותו:

יד. בשמענים ומדברים מאיזה חדוש שחדש החכם שבדור נתעורר ונתגלה ים החכמה. שמשם מקבל המלכות את הפרנסה. ומלכות הוא מקור היראה. ועל-ידי-זה נתעורר היראה של החכם שחדש זה החדוש. שעל-ידי-זה היו דבריו נשמעים ונתקיימו לדורות עולם. ועל-ידי כל זה נופל יראה ופחד גדול מהשם יתברך על זה שמענין בהחדוש:

ליקוטי הלכות

הלכות פסח הלכה ט

”כי בימינו אלה שעובר על כל אחד ואחד מה שעובר בגוף ונפש, צריך להיות עקר הלמוד בספרי מוהרנ”ת ז”ל, על אשר על ידו היה ביכלת אדמו”ר זצ”ל להוריד את דבריו הנודאים, ולעורר ולחזק בהם גם אנשים מגשמים ומנחמים בעמק השאול תחתיות כמונו. גם כי באמת כל דברי מוהרנ”ת ז”ל מראש ועד סוף, הכל מאדמו”ר זצ”ל...”
(בוכבי אור, הקדמה)

לקוטי הלכות הלכות פסח הלכה ט

פרק א

אור הדעת והארת הרצון

קדושת חג הפסח ומצוות אכילת מצה וכלל ענייני ליל הסדר המאירים דעת קדושה ונשגבה והארת הרצון מופלאה המקרבת כל אחד מישראל להשי"ת

אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים' (פסחים קטז:), כי בכל דור ובכל שנה ושנה צריכין להמשיך מחדש ידיעה הקדושה האמתית הזאת, לידע בכל עת בידיעה חדשה כי ה' הוא האלקים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל לעגן קריאת-שמע 'בכל יום יהיו בעיניך פחדשים', מכל-שכן בשלש רגלים שבהם התחדשות הדעת והמחין, בפרט בפסח שהוא ראש לרגלים, תחלת ההתגלות.

ועקר הדעת הוא בחינת הארת בן ותלמיד, דהינו להודיע לדרי משה, בחינת שוכני עפר, המנחים במקום שמנחים בדיוטא התחתונה מאד מאד, להודיעם כי ה' עמם ואצלם וקרוב להם תמיד, כי 'מלא כל הארץ כבודו' (ישעיה

עגן פסח ויציאת מצרים בכל אדם ובכל זמן, ועגן אכילת מצה ואסור חמץ: על-פי התורה 'מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע' וכו' 'כי מרחמם ונהגם', בלקוטי תנ"ך סימן ה, עין שם כל התורה היטב:

א. כי כל זה עגן פסח, כי משה רבנו הוא המנהיג הרחמן, שהוא פתח לנו אור הדעת, לידע ולהודיע כי ה' הוא האלקים וכו' עין שם, וכל זה היה בשעת יציאת מצרים בפסח, שאז התחיל לפתח לנו אור הדעת, להודיענו ידיעת אמתתו ותברך, על-ידי כל האותות והמופתים הנוראים שעשה עמנו אז.

והארה זאת נמשכת לדורות בכל שנה ושנה, כי 'בכל דור ודור חזב

בפתכים (פרי עץ חיים, חג המצות פ"א), ועדין לא נתתקן מחצות המחין, ואם היו אוכלין חמץ חס ושלום, היו יכולים להחמין המח עד שיכנס בקשיות ותרוצים שאין הזמן מספיק לבארם, פי הם למעלה מהזמן.

על-בן עתה עקר התקון על-ידי שזוהרין מחמץ במשהו, שתכף כשנתן מים בעסה, שהם בחינת מימי הדעת, שנמשכין ממקום גבה מאד, צריכין לאפות העסה מיד בחפזון, והאפיה על-ידי האש, שהוא בחינת יראה, בחינת צמצום, לצמצם המחין תכף שלא יתחילו כלל לחקר במה שלמעלה ממנו, רק לחזר לאחוריו להודות ולהלל לה על כל הנסים והנפלאות שעשה עמנו, שהגביהנו ורוממנו למעלה למעלה ממדרגותינו, בבחינת 'מקימי מעפר דל מאשפות וכו' להושיבי' וכו' (תהלים קיג).

וזהו 'לחם עני' - שעונין עליו דברים הרבה' (פסחים קטו), שהוא הלל גמור וספור יציאת מצרים, פי זה עקר התקון עתה, להנצל מלכנס בחקירות שהם למעלה מהזמן, שהם בחינת חטא אדם הראשון בעין הדעת טוב ורע, 'דאסתכל במה דלא הויא לה רשו', שאנו צריכין עתה לתקן זאת בשעת יציאת מצרים בפסח פידוע (שער הכוונות דרושי הפסח א).

וכו'. ולהפך, לדרי מעלה להודיע בחינת 'איה', בחינת 'מה חמית', וכו'.

וצריכין לכלל העולמות וכו', ועל-ידי זה זוכין להארת הרצון בשעת האכילה וכו', בחינת 'פעת וכו' מה פעל אל' (במדבר כג), 'מה רב טובך אשר צפנת' וכו' (תהלים לא). וזה בחינת 'אין מסיחין בסעודה' (תענית ה:), בחינת 'ועשו סיג לתורה' (אבות א), בחינת 'סיג לחכמה שתיקה' (אבות ג) וכו', עיין שם:

ב. וזה בחינת מצה, שהיא אכילה קדושה מאד, בחינת מן, בחינת 'עגה שהוציאו ממצרים טעמו בהם טעם מן' (קדושין לח), והמן הוא בחינת 'מה', בחינת 'פי לא ידעו מה הוא' (שמות טז), דהינו בחינת הארת הרצון, ועל-פן היה יורד דבר יום ביומו, בחינת 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו' (תהלים קמה).

פי בכל השנה שפבר זכינו לקבלת התורה, שהיא בחינת פלילות בן ותלמיד, אז יכולין להמשיך הארת הרצון אפלו על-ידי אכילת חמץ, פי כבר נתתקן מחצת המחין שהם בחינת שתיקה, שזה זוכין רק בשעת קריעת ים-סוף, בחינת 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון' (שמות יד), אבל עתה עדין לא נמשך בשלמות הארת בן ותלמיד על-ידי אתערותא דלתתא, רק ההארה באה מלמעלה, מחין גדולים הרבה מאד בחפזון ברגע אחד [פמבאר

פסח, שזוהו בחינת יובל, פי מסטרא דיובלא נפקו ממצרים' כמו שכתוב בהר הקדוש (יתרו פה:).

בי לקרב הרחוקים קשה מאד, בפרט הרחוקים ביותר, פי מאחר שפבר נתעו כל כף בדרכם הרע, בפרט פי רבם מחם פגום מאד על-ידי פגם הברית, על-כן בודאי קשה מאד להכניס בו הדעת ולגרש ממנו רוח שטות ולהוציאו מעונות ופגמים. ועל-כן צריכין לזה צדיק רחמן מאד כמו משה רבנו, שהרחמנות שלו היה בלי שעור, שאפלו אחר-כך פשעשו ישראל מה שעשו, עד שה' יתברך אמר לו לכלותם ויעשה אותו לגוי גדול, אף-על-פי-כן הוא לא חשש על זה, ומסר את נפשו בעדם תמיד.

ובן צריך הצדיק המנהיג אמתו להיות רחמן כזה בכל דור ודור, פי מתחלה ועד סוף הוא צריך להתנהג עם המתקורבים ברחמנות נפלא ועצום ורב מאד ובדעת ושכל נפלא ונורא באפן שיכנס בהם יראת ה' לטובה שישוכו לה' יתברך על-ידי זה, ולא יתרחקו חס ושלום יותר על-ידי היראה, דהינו שלא ישתלשל מדבריו אחיזת היראה רעה שהוא בחינת דינים בחינת עצבות ומרה שחרה, שמזה באים כפירות, שכל זה הוא בחינת חמץ ושאר שנקרא יגון ואנחה, ועל-ידי זה תקף הדינים רחמנא לצלן, רק צריכין שהיראה תבוא רק לטובה לקרב

ובן הוא בכל אדם, שכל אחד לפי מדרגתו, ואפלו אם מנח במקום שמנח, צריכין להאיר עליו הדעת, ולהודיעו פי עדין ה' עמו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר' (ישעיה כו), פי מלא כל הארץ כבודו'. אבל תכף יכנסו בו קשיות הרבה על ה' יתברך ועל הצדיקים, על-כן צריך לזהר לצאת מחמץ למצה, שלא להחמין מחו כלל, רק ישתדל להביט על ה' ונפלאותיו אשר הפליא חסדו עמו, ויענה לה' דברים הרבה, להודות ולהלל אותו יתברך על חסדו ונפלאותיו. וזה בחינת (דברים טו) 'לחם עני' - שמזכיר את העני וכו', כמו שפרש רש"י (שם). או שעונין עליו דברים הרבה, או 'לחם עני' - מה דרכו של עני בפרוסה וכו' (פסחים קטו:), והכל אחד:

ג. וזה בחינת אפיקומן, שפורסין מצה השנייה, ועל החצי מברכין על אכילת מצה, והשנייה הוא צפון לאפיקומן. פי זה עקר בחינת מצה - בחינת 'צפון', בחינת 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך', שמשם הארת הרצון.

בי הארת הרצון זה עקר שלמות התקון של כל המתקורבים לה' יתברך, בפרט הרחוקים מאד, פשמתקורבים, עקר תקונם פשוזכין להארת הרצון, שזוכין לזה בשעת אכילה, מי שיש לו חלק במלכות דקדשה וכו', בחינת 'אשריך ארץ שמלכך בן חורין' וכו' (קהלת ט), בחינת חרות של

ולא לרחק, [וכמבאר כל זה לעיל בהלכות פורים] (הנכלל בהלכות בכור בהמה טהורה הלכה ד) השיף לזה, עין שם.

מלכות נגשת ובאה בעת האכילה, בבחינת 'לעת האכל גשי הלום' (רות ב), ואז על-ידי זה מאיר הארת הרצון המפלא כמבאר שם, כי הרצון מאיר מחמת שמלכות מקור היראה מקבלת האכילה והפרנסה מים החכמה, ששם מאירין המקיפים שהם בחינת 'מה' וכו', עין שם כל זה והבן היטב:

ד. וכל התקונים האלה צריך הצדיק להמשיך בדרכים נפלאים ונוראים מאד מאד, כמובן שם, וצריך לזהר מאד בדבריו, לעשות סיג לדבריו, כדי שלא יכנסו חס ושלום בקשיות ותרוצים שהם למעלה מהזמן, שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתרוצים שיש שם.

על-בן עקר גמר התקון כשזוכין להארת הרצון, וכמובן בדבריו ז"ל במקום אחר (שיחות הר"ן נא) שאי אפשר לעבד את ה' יתברך כי אם על-ידי הרצון, עין שם. מכל-שכן הרחוקים ביותר שכבר עשו מה שעשו, ובדאי עדין מי יודע מה שיעבר עליהם עוד כל ימי חייהם בלדותם ובזנותם, ומי יודע אם יהיה להם כח להתחזק ולשאור על עמדם תמיד בכל מה שיעבר עליהם.

על-בן עקר תקונם על-ידי הארת הרצון, כי הרצון עולה על הכל, ומבטל ומבער כל הקשיות והעקמימות שבלב

ועל-בן עקר קדשת פסח - לקדש את האכילה, דהינו לזהר מחמץ במשהו ולאכל מצה דיקא, כי עקר היראה מגיע בשעת אכילה, כמבאר (ליקוטי מוהר"ן תנינא סימן עז) על מאמר רבותינו ז"ל 'רצועה' וכו', וזאת התורה רצועה היתה יוצאת' וכו' מקשרת לענין הארת הרצון בשעת אכילה המבאר בתורה זאת של 'מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע', כמבאר שם, כי הא ביהא תליא, הארת הרצון על-ידי היראה, כי עקר הארת בן ותלמיד להכניס בהם יראה, כמבאר שם. והעקר שתהיה היראה לטובה כנ"ל, בבחינת 'יראת ה' לחיים' (משלי יט), בבחינת 'יראת ה' תוסיף ימים' (שם ס), ולא תהיה להפוך חס ושלום כנ"ל.

ועל-בן צריכין להאיר בדרי משה בבחינת 'מלא כל הארץ כבודו', בבחינת 'הקיצו ורננו שכני עפר', לעוררם ולחזקם שלא יתיאשו ולא יפלו בדעתיהם בשום אופן בעולם, רק ידעו כי עדין ה' אתם וכו' תמיד, ואף-על-פי-כן יהיה להם יראה גדולה, כי הוא כולל אותם גם בבחינת 'מה' וכו' כמו שכתוב שם.

ועל-ידי פלגיות העולמות, שעל-ידי זה נמשך יראה, והיראה בבחינת

עלינו הארת הרצון מלמעלה, אף-על-פי שלא זכינו לזה עדין:

ח. על-כן צריכין לאכל מצה ולזהר מאד מחמץ אפלו במשהו, כי אנו צריכין לזהר שתכף פשוטן מים בעסה, דהינו מימי הדעת שנמשכין עתה ממקום גבה מאד, צריכין תכף שלא להחמיץ חס ושלום, שלא לשהות בין נתינת מים על הקמח ובין אפיה על האש, כי צריכין למהר בחפזון גדול לאפותה באש קדם שתחמיץ, שלא לתן יניקה להקלפות היונקים מחמוץ המח, דהינו ממי שאינו נוהר, ונכנס חס ושלום לקשיות שהם גבוהים משכלו שהם אצלו בבחינת למעלה מהזמן, שמשם כל הכפירות שהם עקר היצר הרע והקלפות, וצריכין שמירה גדולה מהם.

אבל עכשו אין בידינו לשמר מהם בעצמנו מחמת שעדין לא קבלנו התורה, רק ה' יתברך בעצמו שומר אותנו מהם, כי 'ליל שמורים הוא לה' (שמות יב), ובחמלתו צוה עלינו לשמר את המצות, שאנו צריכין עתה לאכל מצה שהיא בחינת מן, בחינת מאכל עליון, דהינו שהמאכל בעצמו בא מלמעלה בקדושה פזאת שאין החיצונים יכולים להכניס קשיות הנ"ל בלב על-ידי זה המאכל הקדוש דהינו מצה פשוטין לשמרה היטב מחשש חמוץ חס ושלום, רק אדרבא, על-ידי זה המאכל הקדוש שהוא

וכל הבלבולים וכו', כי מאחר שהאיר עליו האמת שיודע מרחוק שעקר התכלית לצאת מגריעות פחיתותו ולהתקרב לה' יתברך, והוא רוצה ומשתוקק לזה ברצון חזק ומפולג אפלו בעצם רחוקו, על-כן בודאי יש לו תקנה להתקרב לה' יתברך תמיד יהיה אף שיהיה, כי הרצון חפשי תמיד, כי שם עקר החרות, כי נמשך מבחינה גבה מאד כנ"ל, וזה בחינת (שיר השירים ח) 'מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ' [כמבאר בדברינו במקום אחר בהלכות ערב הלכה ג, עין שם].

וזה בחינת מצה שהיא בחינת מן, בחינת אפיקומן - 'אפיקו מן' (פסחים ק"ט:), בחינת 'עגה שהוציאו ואפיקו ממצרים - טעמו בהם טעם מן' (קידושין לח:), בחינת 'כי לא ידעו מה הוא' (שמות טז), בחינת הארת הרצון כנ"ל.

כי תמיד צריכין יגיעה גדולה לקדש את האכילה על-ידי הארת בן ותלמיד, על-ידי פלילות העולמות וכו', ואז דיקא זוכין להארת הרצון בשעת האכילה, שזה עקר גמר התקון. אבל עכשו בפסח, בשעת יציאת מצרים, בודאי אין בידינו להמשיך התקונים האלה על ידינו, על-ידי בחינת אתערותא דלתתא, על-כן היה קשה מאד לצאת ממצרים, אבל ה' יתברך חמל עלינו והאיר עלינו מלמעלה הארה נפלאה שלא כסדר וכו', דהינו שמשך

מצה זוכין להארת הרצון המפלג הנ"ל, פי הארת הרצון הזה הוא ההפך מהקשיות הנ"ל והוא תקונם, כמוכך בהתורה הזאת למעין שם היטב.

ומחמת שעתה אין בנו כח בעצמנו לתקן מחצות המחין לשמר עצמנו מקשיות הנ"ל שמשם כל הגליות שבאים מפגם אמונה שנמשך משם, על-כן חמל עלינו ה' יתברך וצוה לנו לאכל מצה וכנ"ל. ועקר התקון הוא בבחינת לחם עני, שלא לכנס בקשיות שלמעלה מדעתנו, רק נחזר לאחור להתבונן בחסדי ה' שעשה עמנו שהוציאנו ממצרים וכו' כנ"ל (אות ב):

ו. וזה 'אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן' (פסחים קיט:). פסח הוא 'פה סח' (פרי עץ חיים, חג המצות פ"ו), בחינת 'שיחו בכל נפלאותיו' (תהלים קה), דהינו מצות ספור יציאת מצרים, לשוח ולספר בכל עת בנפלאותיו הנוראות שעשה עמנו ביציאת מצרים, וכן מה שעושה עמנו בכל דור ודור ובכל עת ועת. פי לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם בדרךים נפלאים ונוראים מאד, ומצוה גדולה על כל אחד ואחד מישאל לשוח ולספר בזה תמיד, בחינת 'שיחו בכל נפלאותיו'.

ובשם שמצוה עלינו לספר בזה תמיד, כך אסור לנו לשאל ולחקר במה שלמעלה משכלנו, לשאל ולהקשות חס ושלוש קשיות שאי אפשר להבינם ולתרצם, פי דרכי ה' נפלאים מאד, וכמבאר בהתורה הנ"ל שבשביל זה צריך החכם לעשות סג' לדבריו, כדי שלא יכנסו בחקירות וקשיות שהם למעלה מהזמן, שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתרוצים שיש שם, עין שם:

ז. וזהו שמשיבין להחכם ששואל 'מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם - ואף אתה אמר לו פהלכות הפסח, אין מפטירין וכו' (הגדה של פסח). ולכאורה התשובה פליאה נשגבה מאד, מה זו תשובה על שאלתו 'מה העדות וכו' מה שמשיבין 'אין מפטירין וכו', וגם מהו הלשון 'פהלכות הפסח'.

אף עקר התשובה שמשיבין לו, שאסור לו לחקר ולשאל במה שאין לו רשות, הינו אם ירצה לשאל שיבינו לו כל דברי התורה עד תכליתו, זה אסור לו באסור חמור מאד, פי מאד עמקו מחשבותיו יתברך, וכתיב (איוב יא) 'גבהי שמים מה תפעל וכו', וכתיב (תהלים קיט) 'לכל תכלה ראיתי קץ וכו', ולא נתן רשות לשאל כי אם במה שיש לנו רשות, כמו שכתוב (דברים ד) 'כי שאל נא לימים ראשנים וכו' ולמקצה השמים ועד קצה השמים', ודרשו רבותינו ז"ל (חגיגה יא):

מִצּוֹת סֵפֶה שֶׁהוּא זָכָר לְהַקְפָּה עֲנֵי כְבוֹד, אֲבָל לֹא נֶאֱסָר הַבֵּית לְגַמְרֵי בְשִׁבִיל זֶה, וּבְדֶרֶךְ עֲרָאֵי מִתָּר לְכִנּוּס בּוֹ, וְלִמָּה הִחְמִץ אֶסוּר לְגַמְרֵי בְמִשְׁהוֹ בְּכֹל יְרָאָה וּבֵל יִמְצֵא. וְכֵן בְּשֶׁאֵר פְּרָטֵי הַמִּצּוֹת בּוֹדֵאֵי אֵין אָנוּ מְבִינִין טַעְמֵיהֶם, וּמָה עֲנֵן יִצְיָאֵת מִצְרִים לְמִצּוֹת צִיּוּת, וְכֵן בְּשֶׁאֵרֵי הַמִּצּוֹת.

רַק בְּאֵמֶת יֵשׁ שִׁיכוֹת גְּדוּל עֲנֵן יִצְיָאֵת מִצְרִים לְכֹל הַתּוֹרָה כְּלָה וּלְכֹל הַמִּצּוֹת וּפְרָטֵיהֶם, אֲבָל אָנוּ אֵין מְבִינִים כָּל זֶה בְּפְרָטִיּוֹת, רַק אָנוּ מְבִינִין שֶׁאָנוּ חַיִּיבִים לְקַיֵּם מִצְוֹתַיִם מֵאַחַר שֶׁרָאִינוּ עֵין בְּעֵין אֱלֹקֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ וּמִמְשַׁלְתּוֹ וְגִדְלוֹ וְטוֹבוֹ עַל-יְדֵי הָאוֹתוֹת וְכוּ' שֶׁל יִצְיָאֵת מִצְרִים וּקְרִיעַת יַם-סוּף וּמִתַּן תּוֹרָה וְכוּ':

ח. וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה עַל שְׂאֵלֵת מָה נִשְׁתַּנָּה וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁאָנוּ מְשִׁיבִין לוֹ 'עֲבָדִים הֵינּוּ' וְכוּ' וּמִחֲמַת זֶה אָנוּ מְחִיבִים לְקַיֵּם מִצְוֹתַיִם כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּנוּ עַל-יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ.

אֲבָל זֶה הַחֲכָם שׁוֹאֵל בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה מָה הָעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹקֵינוּ אֲתֶכֶם, הֵינּוּ שֶׁהוּא מוֹדֶה שֶׁה' אֱלֹקֵינוּ צִוָּה כָּל הַתּוֹרָה וְהַחֲקִים וְכוּ' וְרָאוּי לָנוּ לְקַיֵּם, רַק שֶׁהוּא שׁוֹאֵל מָה הָעֲדוֹת וְכוּ', שְׂרוּצָה שִׁיּוּדֵיעוֹ לוֹ וְיִבְיֵנוּ לוֹ טַעְמֵי כָּל דְּבָר בְּפְרָטִיּוֹת, וְזֶהוּ מָה הָעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים, שְׂרוּצָה לְהִבִּין טַעַם כָּל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה.

לְמַקְצָה הַשְּׂמִים אֶתְּהָ שׁוֹאֵל וְכוּ' וְאֵי אֶתְּהָ שׁוֹאֵל מָה לְמַעְלָה וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁאֵין לָנוּ רְשׁוּת כִּי אִם לְשׂאֵל וּלְחַקֵּר בְּעֵצָם נִפְלְאוֹת הַנִּסִּים וְהָאוֹתוֹת הַנּוֹרְאוֹת שֶׁעָשָׂה ה' יִתְבַּרֵּךְ עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וּבְקִרְיעַת יַם-סוּף וְכוּ' וּמֵאֲזוּ וְעַד הַנּוֹה, וּבִזְהָ אָנוּ רוֹאִים אֲמִתּוֹ וְגִדְלוֹ וְחַקְפוֹ וְעֵצָם חֲסִדוֹ עָלֵינוּ, וְשֶׁהוּא מְשַׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִיּוֹת בְּכֹל עֵת, וְרוּצָה בְּעִבּוֹדֵתָנוּ, וְרָאוּי לָנוּ לְעַבְדּוֹ וּלְקַבֵּל עַל מַלְכוּתוֹ בְּלֵב שְׁלֵם לְקַיֵּם כָּל תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּכַתָּב וּבְעַל-פִּי, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת 'כִּי שֶׁאֵל נָא לְיָמִים רֵאשֻׁנִים וְכוּ' הַנִּהְיָה כְּדָבָר הַגְּדוּל הַזֶּה וְכוּ' (דְּבָרִים סו). אֲבָל חוּץ מִזֶּה אֶסוּר לְחַקֵּר עוֹד כְּלָל, כִּי בּוֹדֵאֵי אֵי אֲפֻשֵׁר לְהִבִּין דְּרָכָיו יִתְבַּרֵּךְ וְטַעְמֵי מִצְוֹתָיו.

וְעַל-כֵּן בְּפִסְחָ מִצְוָה שִׁישְׂאֵל הַבֵּן מָה נִשְׁתַּנָּה, כְּדֵי שִׁישְׁיבוּ לוֹ 'עֲבָדִים הֵינּוּ' וְכוּ', וְכֹל סְפוּר יִצְיָאֵת מִצְרִים. אֲבָל בּוֹדֵאֵי אֵין זֶה תְּרוּץ מִסְפִּיק לְבָאֵר וּלְתַרְץ בְּשִׁלְמוֹת כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁל מָה נִשְׁתַּנָּה, כִּי לְפִי מַעוּט שְׁכֻלְנוּ עֲדִין קָשָׁה עַל כָּל דְּקִדּוּקֵי הַמִּצּוֹת וּפְרָטֵיהֶם שְׂעוּשִׁין בְּלִיל פִּסְחָ לְבָר, מִכָּל-שֶׁפֶן בְּשֶׁאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה, מָה שִׁיכוֹת לָהֶם לְעֲנֵן יִצְיָאֵת מִצְרַיִם, וְלִמָּה אָנוּ מְחִיבִים דּוֹקָא לְטָבֵל שְׂתֵי פְעָמִים זָכָר לְיִצְיָאֵת מִצְרַיִם, וְכֵן לִמָּה חִמֵּץ אֶסוּר בְּמִשְׁהוֹ, וְאִם בְּשִׁבִיל לְזָכָר הַחֲפִזוֹן שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצַקֵּם וְכוּ', הִיָּה דֵי בְּמִצּוֹת אֲכִילַת מִצָּה לְזָכָר הַחֲפִזוֹן, כְּמוֹ

על המצוות הם בדרך זה שהמצוות הם בשביל שעבוד בעלמא כדי שיהיו נזהרין בדברים שבין אדם לחברו וכו', כי ידוע דבריהם הרעים והמרים בטעמי המצוות הבוטים כמדקרות חרב.

וְגַם הוציא את עצמו מן הכלל, ואומר 'לכם' ולא לו, ואף-על-פי שגם החכם אומר 'אתכם', החכם כבר הכניס עצמו בתוך הכלל במה שאמר תחלה בחכמתו 'אשר צוה ה' אלקיני', והודה כי ה' אלקיני, וקבל עליו על מצותיו יתברך, רק שאמר 'אתכם' לענין הצנאה, כי הוא מודה שהוא אינו ראוי שה' יתברך ידבר עמו ויצוה אותו, על-כן הוא שואל לאותן שדבר ה' עמם וצוה אותם את המצוות שיצוה עלינו לעשותם, הוא שואל אותם, אולי יודיעו לו טעמיהם באמת. אבל הרשע הוציא עצמו מן הכלל לגמרי, על-כן 'אף אתה הקהה את שניו וכו':

י. וזהו שאומר החכם 'מה העדות', וקורא התורה בשם 'עדות' הראוי לה, שנקראת ברוב התורה בשם 'עדות', כמו שפתיים (שמות כה) 'ונתת אל הארץ את העדות', וכן בכל מקום קורא אותו 'ארון העדות', כי בודאי התורה הקדושה היא עדות גדול על אלקותו יתברך, כי מי שמשים עינו ולבו היטב על כל דברי התורה שבכתב ובעל-פה, בכל ספרי תנ"ך וש"ס ומדרשים וספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל וספרי הצדיקים

ועל זה מסים 'ואף אתה אמר לו פהלכות הפסח, אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן', הינו כמו הלכות פסח שהוא מצוה גדולה לעסק בזה לשוח ולספר תמיד ביציאת מצרים, כמו שפתיים (דברים טז) 'למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך', שזה בחינת 'פה סח' כנ"ל, כמו כן 'אין מפטירין אחר הפסח', 'אחר הפסח' דיקא, הינו מה שאסור לשוח ולדבר בו, שזהו בחינת 'אחר הפסח', שהוא אחר ה'פה סח', אחר השיחה והדבור, דהינו במה שצריכין לשתק, שם אסור לפתח פיו [כמו שפרש רש"י (שמות לד, יט) על מפטירין 'כמו פוטר מים' וכו'] להבין סתריו וצפונותיו שאי אפשר לגלותם בזה העולם, שזה בחינת 'אפיקומן', שהוא בחינת 'צפון', 'מה רב טובך אשר צפנת' וכו', שצריך לשתק שם, ואסור לשאל ולומר 'אפיקו מן', שיוציאו ויגלו לו בחינת מן שהוא בחינת 'מה' שצפון ונעלם מאד בחינת 'כי לא ידעו מה הוא', כי שם אסור לשאל ולחקר כלל, כי 'במפלא ממה אל תדרש' (חגיגה יג) וכו':

ט. אבל הרשע שואל 'מה העבודה הזאת לכם', שפיר בפל ואינו אומר 'אשר צוה ה' אלקיני', וגם קורא הפל בשם 'עבודה', כאלו הוא רק עבודה בעלמא, כדי לקבל איזה עבודה, ואין טעם ברור בכל פרט ופרט של כל מצוה, כמו המחברים והאפיקורסים שכל טעמיהם

כָּלֶם יַעֲיִדוּן וַיִּגִּידוּן וּמַגְלִין אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְכֹל הַחֲפֵץ בְּאַמֶּת. כִּי כָל מוֹדָה עַל הָאֱמֶת יִבִּין וַיִּרְאֶה בְּעֵינָיו שֶׁכָּלוּ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁכֵּל אֲנוּשֵׁי לְגִלוֹת חֲדוּשִׁים כְּאֵלֶּה בְּשׁוּם אֶפֶן, כִּי אִם מֵאֵת ה' צְבָאוֹת יֵצְאוּ, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ בְּחִסְדּוֹ הוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם וְהוֹדִיעֵם כָּל הַנִּפְלְאוֹת וְהַנְּוִרָאוֹת הָאֵלֶּה.

נִמְצָא שֶׁהַתּוֹרָה הִיא עֲדוּת עַל אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל־כֵּן נִקְרְאוֹת הַתּוֹרָה 'עֲדוּת'. וְזֶה בְּחִינַת 'וְהַחֲכֵמָה מֵאִין תִּמְצָא' וְכוּ' עַד 'אֱלֻקִּים הֵבִיין דְּרַכְהָ וְכוּ' (איוב כח, יב-ג), [וְעֵינַן בְּמָקוֹם אַחֵר עוֹד מְזֵה בְּהִלְכוֹת עֲדוּת הַלְכָה ד']:

אֲמֵתִים שְׁבֻדוֹרְנוּ, כָּלֶם יַעֲיִדוּן וַיִּגִּידוּן כִּי ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

כִּי בּוֹדָאֵי לֹא יִמְצָא רִשְׁעַ טַפְשׁ שְׂיוֹכֵל לֹמֵר שְׂאֶפְשֶׁר לְבָדוֹת מְלַב חֵס וְשְׁלוֹם תּוֹרָה כְּזֹאת שְׁנִתְגַּלָּה לָנוּ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִיּוֹם מֵתָן תּוֹרָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וּמִי פָּעַל וְעָשָׂה כְּזֹאת, מִבְּטָן מִי יֵצְאוּ כָּל הַדְּבָרִים וְהַנִּפְלְאוֹת וְהַחֲדוּשִׁים הָאֵלֶּה, אִם לֹא כִּי יָד ה' עָשְׂתָה זֹאת, מִפִּיּו יִקְרָא כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ, וְהוּא מְסַרְהָ לִיהוֹשֻׁעַ וְכוּ'.

וְכֵן כָּל הַחֲדוּשִׁים הַנִּפְלְאוֹים וְהַנְּוִרָאִים שֶׁגָּלוּ גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים בְּנֵי עֲלֵיהָ,

פרק ב 'יש שכר לפעולתך'

הארת ההתחזקות של הצדיק הגדול לרחוקים והנמוכים ביותר בכל העתים העוברים עליהם

מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו פחמור, דיקא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שם, 'פי זה נושף ושובר עצם וכו', פי חמור הוא בחינת זהמת הגוף שנקרא 'חמר', לשון חמור.

אבל אף-על-פי שהחמור שהוא בחינת זהמת החמר והגוף הוא רחוק מ'ישראל' והתורה, אף-על-פי-כן הצדיקים הגדולים יכולים להפוך גם החמור שהוא בחינת זהמת החמר, להכניע הכל אל הקדשה שיהיה מרובה להקדשה, בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (עבודה זרה ה:): 'לעולם ישים אדם את עצמו כשור לעל וכחמור למשאו'.

כי זה עקר המעלה של האדם הבעל בחירה שהוא גבה ממלאכים, מחמת שיש לו חמר מגשם כזה שהוא בחינת חמור ממש, תכלית הכסילות, ואף-על-פי-כן בכח קדשת נשמתו יש לו כח להפוך ולהכניס בחינת החמור שהוא

יא. וזה בחינת מצות 'פדיון פטר חמור', כמו שכתוב (שמות יג) 'וכל פטר חמר תפדה בשה וכו'.

כי 'שה' זה בחינת קדשת ישראל, בחינת 'שה פזורה ישראל' (ירמיה ו), בחינת יעקב שנאמר בו 'והכבשים הפריד יעקב' (בראשית ל). וכמו שאמרו רבותינו ז"ל 'הרחל הזה פלה קדש, צמרה לתכלת, עזרה לתף וכו', כמוכא בפרוש רש"י על פסוק (שיר השירים ו, ו) 'שניף כעדר הרחלים'.

ו'חמור' הוא ההפך מקדשת ישראל והתורה, פי הוא בהמה טמאה. והמצרים, שכל הגליות כלולים בהם (כמוכא במקום אחר) נמשלו לחמורים, כמו שכתוב (יחזקאל כג) 'אשר בשר חמורים בשרם', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כה:).

ועל-כן אמר רבי יעקבא (פסחים מט:): 'בשהייתי עם הארץ אמרתי:

גשמיית החמר אל קדשת התורה, שיהיה משעבד אל התורה ואל העבודה כחמור למשאווי:

יב. וזה בחינת 'יששכר חמור גרם' וכו' (בראשית מט), ופרש רש"י 'שקבל עליו על תורה כחמור' וכו', 'כחמור' דיקא כנ"ל. פי 'יששכר' זה בחינת הצדיק הגדול המבאר בתורה הנ"ל, שיש לו כח להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה בחינת הארת בן ותלמיד הנ"ל כדי שיהיה להם יראה וכו'. ועקר הוא הארת התלמיד שהוא הארת דרי מטה, שזהו עקר תענוגיו וישעשועיו יתברך כשעולה העבודה מהם, מחמת שהם מגשמים מאד בתכלית הגשמיות, כמבאר שם בתורה הנ"ל. והארת דרי מטה הוא, מה שמאירין בהם בחינת מלא כל הארץ כבודו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר, דהינו מה שמחזקין כל המנחים בדיוטא התחתונה מאד מאד לבל יתיאשו עצמן בשום אפן בעולם כמבאר שם, עין שם.

וזה בחינת 'יששכר', בחינת 'יש שכר', שמודיע לכל באי עולם אפלו להגרועים מאד כי עדין יש שכר, בחינת 'פי יש שכר לפעלתך ויש תקנה לאחריתך' (ירמיה לא).

כי כשאדם נתרחק מה יתברך חס ושלו, מפל-שפן כשנופל לתאוות רעות ועברות חס ושלו, אזי הוא בחינת

'רחל מבכה על בניה' וכו' (שם), פי השכינה שהיא קדשת ישראל נקראת 'רחל' כידוע, ואזי היא בבחינת 'כרחל לפני גזייה נאלמה' (ישעיה נג), דהינו שקדשת הנפש מישראל היא בין הקלפות וסטרין אחרנין המעיקין ומצריין לה, ומגדל חלישותה על-ידי רבוי עונותיו היא 'כרחל לפני גזייה נאלמה', שהן גוזזין וגוזלין אותה ונוטלין ממנה הודה ותפארתה, והיא נאלמה ביניהם. ואזי היא בחינת 'שכינה מה אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי' וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין מו:).

ובשעה הרחוק מאד נתעורר בעצם רחוקו, ואינו מיאש עצמו בשום אפן, ובוכה וצויעק לה יתברך תמיד, זה בחינת (ירמיה לא) 'קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה, מאנה להנחם על בניה' - בגין פי איננו, כמו שכתוב בזהר הקדוש (זהר חדש איכה).

הינו שקדשת הנפש של ישראל שהיא בחינת רחל היא בוכה ומבכה על בניה, הינו על מעשים טובים שלה שאבדה על-ידי תאוותיה הרעות, פי המעשים טובים נקראים בנים, כי עקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים (בראשית רבה ל, ו), והיא בוכה במרירות גדול מאד בבחינת 'נהי בכי תמרורים',

עד אשר קול ברמה נשמע, כתרגומו קל ברום שמיא אשתמע וכו'.

ומגדל כאבה שהיא רואה שזה זמן רב אשר עדין לא עלתה ארוכה למפתה, והיא צועקת ובוכה זה זמן זמנים טובא ועדין היא רחוקה מה' תברך כל פה, ועל-פן מאנה להנחם על בניה פי איננו, כמו שפתוב בזהר בגין פי איננו, הינו שאומרת בלבה, איך אפשר לנחמנו ואני יודע פי איננו, פי אין ה' תברך עמי עדין, פי אני רחוק מה' תברך מאד מאד.

אבל אף-על-פי-כן, אף-על-פי שהיא רחוקה כל פה, מאחר שמחזקת עצמה עדין לצעק ולבכות לה' תברך תמיד, אזי נתעוררין רחמי ה' תברך, ומאיר עליה הארה והתחזקות מלמעלה, בבחינת 'פה אמר ה' מנעי קולך מפכי ועיניך מדמעה פי יש שכר לפעלתך ויש תקנה לאחריתך' וכו' (ירמיה לא).

וכל זה על-ידי הצדיק הדור הגדול במעלה מאד, שהוא בחינת יששכר, שמאיר בכל נפש ונפש ומודיע לה פי עדין יש שכר, כמו שאמר רבנו ז"ל (ליקוטי מוהר"ן תנינא סי' עח) פי אין שום יאוש בעולם, פי אין שום דבור ולא שום צעקה נאבדת, אפלו צעקה משאול תחתיית אינה נאבדת לעולם [כמבאר בדברינו כמה פעמים (חיי מוהר"ן רעא, שיחות הר"ן שב ועוד)]:

יג. וזה בחינת 'יששכר חמור גרם', שהצדיק בחינת יששכר, שמאיר בכל הדרי מטה, בכל הנמוכים מאד, לבל יתיאשו עצמן מן הרחמים בשום אפן, עד אשר משיב כלם לה' תברך, אפלו אותן שהם בבחינת חמור, בחינת בהמה טמאה, בחינת זהמת וגשמיות החמור, פי הוא מאיר בהם האמת עד שגם הם נעשין מרפכה אל הקדשה ונושאים עליהם על תורה, וזהו בחינת 'חמור גרם' שפרש רש"י 'בחמור לסבל עליו על תורה', הינו כנ"ל.

וזהו 'רבין בין המשפתיים' (בראשית שם), זה בחינת 'אם תשכבון בין שפתיים כנפי יונה נחפה בכסף וכו' (תהלים סח), הינו פי 'משפתיים' זהו בחינת שפתי וגבולי ומצרי העכו"ם וסטרין אחרנין, שהם אורבין על הגבולין שנקראים שפתיים, ואינם מניחין את האיש הישראלי שיצא מהגבול שלהם להתקרב אל הקדשה, בבחינת 'כל רדפיה השיגוה בין המצרים' (איכה א).

והפסוק אומר שזהו עקר שבח ומעלת ישאל, וזהו 'אם תשכבון בין שפתיים', הינו כשאתם העכו"ם וסטרין אחרא, כשהייתם שוכבים ואורבים בין שפתיים, שהם הגבולים והמצרים, לכלי להניח את איש הישראלי להתקרב לה' תברך, גם אז 'כנפי יונה' שהיא כנסת

(דברי הימים א יב). כי כִּמְה וְכִמְה עֵתִים
עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי
יֵשׁ עֹשְׂרִים וּשְׁמוֹנֵה עֵתִים (קהלת ג), עֵתִים
לְטוֹבָה עֵתִים לְרָעָה, וְכֵהֶם כְּלוּלִים כָּל
הָעֵתִים הָעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיּוֹם
הַיּוֹלָדוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם הַתְּחִנּוּן
דָּוִד בְּיַד עֲתָתִי הַצִּילָנִי מִיַּד אוֹיְבֵי
וּמִרְדְּפֵי (תהלים לא).

וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה
הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה וְדַעַת לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
יִשְׁשׁוּכָר, שְׂיוֹכֵל לְהָאִיר בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל שְׂיוֹכֵל לְהַתְּחַזֵּק וּלְשָׂאֵר עַל
עַמּוֹ בְּכָל הַזְּמַנִּים וְהָעֵתִים הָעוֹבְרִים
עָלָיו, בְּכַחֲנֵת וּמְבַנֵּי יִשְׁשׁוּכָר יוֹדְעֵי בִּינָה
לְעֵתִים, שְׂיוֹדְעִים לְהַכְנִיס בְּיִשְׂרָאֵל בִּינָה
וְחֻכְמָה אֲמִתִּית, שְׂיוֹדְעוֹ בְּכָל עֵת וְעַת
שְׂעוֹבְרִים עָלֵיהֶם, יְהִי אִיף שְׂיִהְיֶה, לְבָלִי
לְפַל בְּדַעְתּוֹ חֵס וּשְׁלוֹם, וּלְבָלִי לְהַתְּרַחֵק
מֵה' יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם.

וְזֶהוּ 'לְדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל', שְׂיוֹדְעֵ כָּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מַה לַּעֲשׂוֹת בְּכָל עֵת
וְעַת, אִיף לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל עֵת וְעַת, פַּעַם
בְּתוֹרָה, פַּעַם בְּתַפְלָה, פַּעַם בְּצַעֲקָה
וְשׁוֹעָה וְתַחֲנּוּה וּבְכִיָּה, פַּעַם בְּשִׂמְחָה
וְחֻדוּה, פַּעַם בְּדַבּוּר, פַּעַם בְּשִׂתְקָה. וְיֵשׁ
עֵת שְׂצָרִיכִין וּמְכַרְחִין לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ
דִּיקָא מְהַעֲבוּדָה, בְּכַחֲנֵת 'עֵת לַעֲשׂוֹת לַה'
הַפְּרוֹ תוֹרָתְךָ' (תהלים קיט), כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ ז"ל (מנחות צט.) 'בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה
זֶה קִיוְמָה', כִּי יֵשׁ עֵת שְׂצָרִיכִין לְאָכֵל אוֹ

יִשְׂרָאֵל 'נַחֲפָה בְּכֶסֶף' וְכוּ', כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ
רַש"י 'בְּכֶסֶפָה וְחֻמְדָּתָה שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת'.

כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הִחְפִּץ בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ
וְאִינוֹ רוֹצֵה לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, אֲזִי
אֶפְלוּ כְּשֶׁהִתְאַוּוֹת וְהִמְנִיעוֹת וְכוּ' מִתְּגַבְּרִין
עָלָיו כְּמוֹ שֶׁמִּתְּגַבְּרִין וּמְנִיחִין עַצְמָן לְאַרְךָ
וְלִרְחֹב וּמִתְפַּשְׁטִין כְּנִגְדוֹ מְאֹד עַד שֶׁאִינוֹ
יְכוֹל לְצַאֵת מֵהֶם, גַּם אִזּוּ בְּעַצֵּם רְחוּקוֹ הוּא
כּוֹסֵף וְחוֹמֵד בְּכָל עֵת לַה' יִתְבָּרַךְ וְאִינוֹ
מְנִיחַ אֶת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין לְעוֹלָם, וְזֶה יִקָּר
מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ, כִּי עֵקֶר הוּא
הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּכִמְה מְקוֹמוֹת (שיחות הר"ן גא ועוד). וְה'
יִתְבָּרַךְ מְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל בְּזֶה, שְׂבִשְׁבִיל
זֶה זוֹכִין לְמַה שְׂזוֹכִין, כִּי 'אִם תִּשְׁכַּח בֵּין
שְׂפֵתַיִם' לְאַרְבַּע וּלְמַנְעֵ אֶת יִשְׂרָאֵל כְּנ"ל,
גַּם אִזּוּ 'כְּנִפֵי יוֹנָה נַחֲפָה בְּכֶסֶף' - בְּכֶסֶפָה
וְחֻמְדָּתָה שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת כְּנ"ל.

וְזֶה בְּכַחֲנֵת 'יִשְׁשׁוּכָר חֲמוֹר גָּרַם רַבִּץ בֵּין
הַמְּשַׁפְּתִים', שְׁגַם שָׁם בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים
וְהַמְּצָרִים וְהַגְּבוּלִים שְׂאוֹרְכִים עָלָיו
וּמִתְעִים אוֹתוֹ מְאֹד עַל-יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת
הַתְּאַוּוֹת וְהִמְנִיעוֹת, גַּם שָׁם מִתְּגַבֵּר
לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַבֵּי הַתּוֹרָה
וְהַצְּדִיק, וּמְכַנְיַע גּוֹפוֹ וְחֻמְרוֹ הַמְּגִשֵּׁם
כְּחֻמּוֹר לְשֵׂא עָלָיו עַל תּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי
הַתּוֹרָה זוֹכֵה לְהַפֵּךְ הַכֹּל אֶל הַקְּדוּשָׁה.

וְזֶה בְּכַחֲנֵת 'וּמְבַנֵּי יִשְׁשׁוּכָר יוֹדְעֵי בִּינָה
לְעֵתִים לְדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל'

מיני עתים, וכמו שפרש רש"י שם בסמוך על יצל ישראל - עתות שעברו על ישראל, הינו פנ"ל, והעקר להתחזק בכל עת פנ"ל.

וזה בחינת וכל פטר חמר תפדה בשה, שצריכין לפדות החמור בשה שהוא בחינת קדשת ישראל, להפך גם בחינת החמור אל הקדשה, כי יש לנו כח לזה על-ידי הצדיק האמת שמאיר בבן ותלמיד, שהוא בחינת כהן, שהוא הרב והצדיק האמת, בחינת פלליות בן ותלמיד [כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל], ועל-כן נותנין השה להכהן וכנ"ל:

טו. וזה בחינת המתקת פחד יצחק על-ידי 'השה לעולה' (בראשית כב), בחינת וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו' (שם), להמתיק היראה רעה, ענוה פסולה וכו' פנ"ל.

ל'ישרי לן מר, וי לן דמיתנן וכו', הי תורה והי מצות דמגנן עלן' (ברכות לא. עיין שם), כי היה בשמחה גדולה כל כך, עד שאימת מות לא הפילה אותו כלל, אדרבא, על-ידי זה נתעורר לה' יתברך, בבחינת 'והנה טוב מאד' וכו' (בראשית רבה ט, ה), הפך הרשעים שנאמר בהם 'זה דרכם כסל למו ואחריהם בפיהם ירצו סלה' (תהלים מט).

וזהו 'רגזו ואל תחטאו' (שם ד), שיהיה הרגז והיראה לטובה וכנ"ל למנע

לישן בשביל קיום הגוף, או לדבר עם בני אדם כדי לפקח דעתו, וכיוצא בזה הרבה.

וכן כל העתים בכלליות ובפרטיות שעוברין על האדם, פעמים הוא בבחינת עליה ופעמים הוא בבחינת ירידה, וגם בבחינת העליה בעצמה יש אלפים ורכבות מדרגות, וכן יש ימי הילדות והבחרות, ימי עליה וימי צמיחה וימי ירידה שהם ימי הזקנה והשיבה וכו', וכן כל מה שעובר על האדם בכל אלו העתים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין לג.) על רבי אליעזר שקם אפלו לפני זקן נכרי, אמר 'כמה הרפתקאי דעודו עליו'.

כי בהכרח שיעבר על כל אדם כמה וכמה מיני עתים שונים, ובפרט על איש הישראלי הרוצה להתקרב לה' יתברך שבשבילו נברא הכל. והצדיק הדור האמתי בחינת 'יששכר', הוא מאיר בישראל בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל, שידע כל אחד מישראל מה יעשה בכל עת ועת, באפן שלא יפל ולא יתרחק מה' יתברך לעולם. וכן קתיב בדרך מלך ישראל כשנסתלק (דברי הימים א כט) 'והעתים אשר עברו עליו ועל ישראל, ופרש רש"י שם: 'עתים' - צרות שעברו עליו:

יד. וזה שאמר דוד 'בידך עתתי הצילני' וכו', הינו פנ"ל, שעל כל אדם כפי מדרגתו צריך שיעבר עליו כמה וכמה

מהחטא וכו'. וזהו (ברכות ה.) 'אי אזיל מוטב, ואם לאו' - וזהו מחמת היראה פסולה הנ"ל - על-כן 'יעסק בתורה' שפלולה מהארת בן ותלמיד, שהיא משיבת נפש, ומאירה בהם הדעת האמתית שהוא יראת ה' לחיים ולטובה וכו'. 'ואם לאו יזכר לו יום המיתה', בחינת 'ודמו סלה' (תהלים ד.).

ועל-כן אינו מזכיר לו יום המיתה עד אשר עוסק בתורה ומקבל הדעת פנ"ל של התחזקות הנ"ל, פי אם לאו יוכל לפל יותר חס ושלום פנ"ל, אבל על-ידי התורה שמלמדת אותו לזכר ביראת הענש לטובה פנ"ל, על-כן אז דיקא יזכר לו יום המיתה, בבחינת 'לישרי לן מר' הנ"ל.

כי עקר הנפילה מחמת גדלות, שאין נאה וראוי לו לעבד עבודה ויגיעה הדאת ועדין לא פעל כלום, אדרבא, נדמה לו וכו'. אבל החפץ באמת אומר בלבבו: בשביל נקדה אחת של התנוצצות אלקות אחד פדאי כל היגיעה בכפלי כפלים. וכמו הצדיק ששמח את עצמו על-ידי 'שלא עשני גוי' (שיחות שאחר הסיפורי מעשיות), [וכמו שכתוב בהתורה 'אזמרה' סימן רפב [כו' וכו']].

ועל-כן דיקא על-ידי 'הי תורה והי מצות' באו לשמחה, כי לא נפלו על-ידי זה, רק באו לענוה אמתית על-ידי זה, שנאמר בהם 'ויספו ענוים בה'

שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו' (ישעיה כט), וכתוב (תהלים לד) 'בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו'. הפך אחר וכיצא שנפלו על-ידי שלא חזקו עצמן בבחינה הנ"ל כו', ואמרו 'איזיל ואיתהני' וכו' (חגיגה טו.), בחינת 'אכול ושתה פי מחר נמות' (ישעיה כב), בחינת 'זה דרכם כסל למו ואחריהם בפייהם', שדיקא על-ידי שזוכרין יום המיתה ויראת הענש נופלים יותר חס ושלום.

אבל המקרבים והנלוים להצדיק האמת הנ"ל, נמשך עליהם הארה מהיראה עלאה ונפלאה הנ"ל, שהוא בחינת ראש השנה, בחינת צמיחת קרן משיח, שהוא בחינת המתקת פחד יצחק, שעל-ידי זה היראה באה רק לחיים, לקרב ולא לרחק חס ושלום.

וזה שנסמך 'ושמתם' לפסוק 'וחרה' וכו' (דברים יא), ומזה הפסוק 'ושמתם' דרשו חכמינו ז"ל 'זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה' וכו' (יומא עב.; ועין קידושין ל.), כי 'וחרה' וכו' הוא בחינת יראת הענש, ועל זה מסים 'ושמתם', שתזהר שתהיה היראה לטובה, בבחינת 'סם חיים' וכנ"ל.

ובל זה נמתק על-ידי פדיון פטר חמור בשוה. פטר חמור שהיא הולדה ראשונה של בכור, זה בחינת יראה, בחינת 'רעדה אחזתם שם חיל כילודה'

(רש"י שם), כי עקר העשירות נמשך משם, מבחינת פהן והרב הנ"ל שזוכה להארת בן ותלמיד, כמבאר בהתורה הנ"ל, ועל-כן יפסד ממונו ועשירותו כנ"ל. וזה שתרגום 'יששכר חמור גרם' - עתיר בנכסין, כי עקר העשירות על-ידי הארת בן ותלמיד, שעל-ידי זה מהפכין החמור אל הקדשה, שזהו בחינת 'יששכר חמור גרם' וכו' וכנ"ל:

[מ] וזה בחינת המתקת פחד יצחק' עד כאן, לא נכתב פסדר בבאור, רק ראשי פרקים].

ועתה נבוא לבאר הדברים בישועת ה', [וכל זה מקשר למה שפתבנו בהלכות בכור בהמה טהורה הלכה ד]:

(תהלים מח), בפרט הולדה ראשונה. ומאחר שהיראה נמשכת על-ידי הולדה ראשונה של חמור שהוא בהמה טמאה בחינת גשמיות וזהמת החמר, יוכל להתאחו חס ושלוש יראה רעה ופסולה הנ"ל, שאז מתגבר גשמיות וזהמת החמר יותר ויותר, עד שנעשה שונא גדול להתלמיד חכם, בבחינת 'מי ימן לי תלמיד חכם' וכו'.

ועל-כן צריכין לפדותו בשה, ואז נמתק היראה שתהיה עם דעת, על-ידי שנותנין השה לפהן, שהוא בחינת הרב והצדיק הנ"ל, ואזי נתהפך ונעשה החמור מרפכה לקדשה, בבחינת 'יששכר חמור גרם' וכו' כנ"ל.

וזהו (שמות יג) 'ואם לא תפדה וערפתו' - הוא הפסיד ממונו של פהן וכו'.

פרק ג

'זיספו ענוים בה' שמחה'

סוד היראה האמתית המביאה את האדם לשמחה והתקרבות להשי"ת
דווקא מתוך שפלותו וריחוקו

יותר ויותר רחמנא לצלן, ומגדל המרה
שחרה ועצבות שנופל עליהם על-ידי זה
הם נופלים יותר מבתחלה, עד שיש
שבאים על-ידי זה לכפירות חס ושלום,
כי מחמת שאינם יכולים לשא עליהם
אימת יראת הענש הגדול כל כך, וכן
להתגבר על יצרם אינם מתגברים, ועל-כן
'אוי להם מיצרים ואוי להם מיוצרים',
ומחמת זה נמצאים שבאים על-ידי זה
לכפירות חס ושלום.

ובל זה מחמת שיראת הענש הוא בחינת
דינים, ומבחינת דינים נשתלשל כל
אחיזת היצר הרע והסטרא אחרא [כמבאר
במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סי' עב)], ועל-כן
כשאינו זוכה, אזי חס ושלום נתהפך לו
היראה לרעה רחמנא לצלן, כי נופל
לעצבות ומרה שחרה חס ושלום, שעל-
ידי זה מתגברים התאוות יותר וכו' כנ"ל.

על-כן עקר התקון על-ידי בחינת הצדיק
הגדול הנ"ל, שזוכה להמשיך

טז. וכלל הדבר, כי האדם צריך לזהר
מאד להמשיך על עצמו יראת ה',
ועקר היראה נמשך על האדם על-ידי
יראת הענש, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל
(שיחות הר"ן ה) שאפלו צדיקים צריכין יראת
הענש, כי עקר היראה הוא יראת הענש
וכו' ע"ן שם.

אך כל מי שאינו רוצה להטעות את
עצמו, צריך לזהר מאד מאד
שימשיך על עצמו היראה מהענשים
לטובה ולא לרעה חס ושלום.

כי יש כמה וכמה שעל-ידי עצם היראה
שלהם נופלים יותר, באשר שכ"ח
בכמה בני אדם שכשיושבים על ספר
'ראשית חכמה' הקדוש או שאר ספרי
מוסר המדברים מגדל מרירות הענשים
הקשים המגיעים על כל עברה רחמנא
לצלן, הם נופלים בדעתם יותר רחמנא
לצלן, מחמת שיודעים בעצמם שעברו
על כל אלו הדברים כמה וכמה פעמים

חסדי ה' וטובו ונפלאותיו, וכל דרכי הצדיק הנפלאים שהאיר בהם, שעל-ידי זה יכולים לחזק את עצמו ולשמח את עצמו תמיד, כמו על-ידי התורה הזאת, ועל-ידי התורה 'אזמרה לאלקי בעודי' (ליקוטי מוהר"ן סי' רפב) וכו' וכו' :

יז. פי זה כלל גדול כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יפשו בהם' (הושע יד), וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא עב:) 'זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה וכו', וכל הדברים שה' יתברך שולח על האדם, הן טוב הן להפך, כל פונתו יתברך תמיד לטובה, רק שהאדם הוא במשקל ונסיון תמיד, ועל-כן אפלו פשה יתברך שולח יסורים על האדם חס ושלום, או שרואה יסורים וענשים של אחרים, וכל פונתו יתברך פדי שיתעורר לשוב אליו, אבל בזה העולם יש להאדם בחירה תמיד, עד שלפעמים מתגבר עליו הבעל דבר במרה שחרה ועצבות עד שנופל יותר על-ידי זה וכנ"ל.

ועל-כן צריכין להתגבר תמיד בכל עת שבאה עליו איזה יראה, שתהיה לטובה, שיהיה נזהר מאד שתתקן כשהמחשבות רוצים להחליש דעתו ולהגביר עליו העצבות ולהפילו חס ושלום על-ידי זה, שיתגבר כנגדם ויחזק את עצמו בכל דרכי ההתחזקות המבארים בדברינו כמה פעמים, ואז תהיה היראה לטובה, שזכה לתשובה על-ידי זה.

בעולם הדעת, שהוא בחינת הארת בן ותלמיד, ועקר הוא הארת התלמיד, שהוא בחינת מלא כל הארץ כבודו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר וכו', שמחזק כל הנופלים והרחוקים שלא יתיאשו עצמן בשום אופן וכו' פנ"ל, וכל זה פדי להמשיך עליהם יראה כמו שכתוב שם, הינו שזה הצדיק זוכה להאיר דעת נפלא ונורא מאד, שעל-ידי זה נמשכת יראה עלאה ונפלאה מאד, עד שזאת היראה יכולה להגיע ולהאיר ולעורר כל הרחוקים מאד מאד.

ועקר הדבר, שבעצם נפלאות הדרכים שממשיך זה הצדיק בדעתו הנפלא, על-ידי זה באה היראה על כל אחד רק לטובה ולא לרעה, אפלו הרחוק מאד מקבל היראה רק לטובה, פי הוא מאיר ומודיע בעולם דרכי טובו וחסדו הגדול שאינו נפסק לעולם, ומודיע לכל אחד פי עדין ה' יתברך אתו ועמו וקרוב אליו, ומחיה ומשמח ומנחם הכל, ומאיר בהם דרכיו שגם הם יוכלו לשמח ולחזק את עצמם בעצם רחוקים וכו'.

ואז נמשך עליהם היראה תמיד לטובה ולא לרעה כלל, פי תתקן כשזוכרים את עצמם או כשרואים באיזה ספר מוסר עצם יראת הענש הם נתעוררים בתשובה תתקן פראוי, ותתקן כשהבעל דבר רוצה להכניס בהם מרה שחרה ועצבות כאלו אפס תקוה חס ושלום, הם זוכרים תתקן

ויבול לבוא לשמחה גדולה על-ידי היראה, אפלו על-ידי יראת הענש, אף-על-פי שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מאד מאד מה' יתברך והוא מלא חטאים רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן לא יפל בדעתו על-ידי זה כלל, רק יבוא על-ידי זה לענוה באמת שהיא בחינת שמחה, בבחינת 'ישמעו ענוים וישמחו' (תהלים לד), וכתוב (ישעיה כט) 'ויספו ענוים בה' שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו'.

כי 'קרוב ה' לנשברי לב' (תהלים לד), והוא שוכן את דפא (ישעיה נז), ותכף בשפא לשפלות אמתי, ה' יתברך שוכן עמו ומנחם ומשמח אותו בכל מיני שמחות ונחמות, כי במקומו יתברך עז וחדוה תמיד, כמו שכתוב (דברי הימים-א טז) 'עז וחדוה במקומו', וכתוב (תהלים לג) 'כי בו ישמח לבנו' וכו'.

יח. וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לא.) 'בהלולא דמר בריה דרבינא אמרו רבנן לרב המנונא זוטי: לישרי לן מר. אמר להו: וי לן דמיתנן, וי לן דמיתנן. אמרו לה: אנן מה נשרי אבתרן. אמר להו: הי תורה והי מצות דמגנן עלן. והוא תמיה מאד, מה השיר והשמחה הזאת וי לן דמיתנן, בפרט שצוה עליהם לישרי אבתריה 'הי תורה והי מצות' וכו', ואיך שיף זאת לשיר ושמחה.

אף על-פי הנ"ל יוכנו הדברים היטב, כי היה בשמחה גדולה כל כף עד שאימת מות שהוא יראת הענש לא היה לו כח להפיל אותו לעצבות חס ושלום, רק אדרבא, כל מה שזכר יראת הענש יותר נמשך עליו יראה קדושה יותר, שעל-ידי זה נתחזקה השמחה אצלו יותר, בבחינת 'וגילו ברעדה' (תהלים ב), כי כל מה שזכר יותר ענין המיתה וכו' התחזק יותר שיהיה לטובה, דהינו שעל-ידי זה יתקרב לה' יתברך ולא שיתרחק יותר על-ידי זה חס ושלום, רק אדרבא, מגדל האימה ויראה מהמות וכו' התחזק לקיים דברי חכמינו ז"ל לשמח את עצמו בחסדי ה' וטובו שאינו נפסק לעולם.

ועל-כן שר לפניהם וי לן דמיתנן וכו', וצוה להם לשיר אחריו 'הי תורה והי מצות דמגנן עלן' - כי אם חסדו וטובו הגדול שאינן נפסקים לעולם. כי הם זכו שעל-ידי זה באו רק לענוה אמתית, שהרגישו שפלותם האמתי, ועל-ידי זה נתקרבו יותר לה' יתברך, שזהו עקר השמחה, בחינת 'אנכי אשמח בה' (תהלים קד), וכנ"ל.

כי עקר הנפילה על-ידי גדלות, שמחמת גסותו נדמה לו שפכר היה יגע בעבודת ה', וכשרואה אחר כף גדל רחוקו עדין מה' יתברך נופל בדעתו מאד, כי נדמה שהוא מתיגע בחנם חס ושלום, ועל-ידי זה נופל לגמרי חס

יגיע לי גם גיהנם. והגביה ידיו, כאומר
שצריך האדם להתרצות על הכל, כי
בודאי לא יעשה ה' תברך עולה נגדו חס
ושלום, כי צדיק וישר הוא וכו' (דברים
לב), (עיין שיחות הר"ן מח).

ומי שמחזק את עצמו תמיד כנ"ל, הוא
בא על-ידי הירידה לשפלות אמתי,
ומתקרב יותר לה' תברך, ובטוח בחסדי
ה' וטובו שיתהפך הכל לטובה בכה
וזכות הצדיקים האמתיים שיש להם כח
להפך הכל לטובה, ואזי זוכה לשמחה
גדולה תמיד ומתקרב לה' תברך יותר,
בבחינת ירידה תכלית העליה, פי ה'
יתברך שוכן את דפא וכו':

יט. וזהו בחינת 'פי עמך הסליחה למען
תנרא' (תהלים קל), שמחמת שבטוחים
שה' תברך סולח ומוחל, על-ידי זה
דיקא זוכין ליראה טובה לשוב לה'
יתברך. כי מי שאינו מחזק את עצמו בזה,
אינו יכול לזכות ליראה, פי כשבא עליו
איזה יראה נמשך אל העצבות חס ושלום,
ונופל על-ידי זה יותר. אבל על-ידי
שיודעין 'פי עמך הסליחה', ובטוחין
בחסדו תמיד שהכל יוכל להתתקן
 ולהתהפך לזכיות, על-ידי זה זוכין
ליראה, בבחינת 'למען תנרא', פי מקבלין
היראה לטובה וכנ"ל.

וזה 'קויתי ה' קויתך נפשי ולדברו
הוחלתי' וכו' (שם), ופרש רש"י

ושלום. אבל מי שחפץ באמת, יודע
שפלותו באמת וגדלת הבורא תברך, עד
שכדאי אצלו כל היגיעות והעבודות
שפעולם בשביל נקדה אחת של
התנוצצות אלקות אחד, ומשמח בכל
נקדה ונקדה שמוצא בעצמו מקדשת
ישראל, בפרט מה שזכה שלא עשני גוי'
וכו' [כמבאר בדברינו עין שם], ואדרבא,
כל מה שרואה רחוקו יותר בא לשמחה
יותר, מחמת שבא לשפלות וענוה יותר.

וזה בבחינת 'ירידה תכלית העליה' (ליקוטי
מוהר"ן סי' כב ועוד), שעל-ידי הירידה
בא לשפלות אמתי, כי לא הניח להפיל את
עצמו על-ידי הירידה חס ושלום שבא
מחמת גסות שאינו יכול לסבל לצפות
עדין לה' תברך בשפלות וירידות כאלה,
פי היה מרצה לעבד את ה' אם היה זוכה
להיות צדיק וחסיד גדול במעלה וכו',
אבל כשרואה שאינו זוכה לזה והוא רחוק
כל כך ומנח בשפלות כזה, שוב אינו רוצה
כלל חס ושלום, ומבקש תואנה לפרש חס
ושלום מאחרי המקום לגמרי. אבל מי
שרוצה לחוס על חיו האמתיים באמת,
הוא מרצה לעבד את ה' בכל מה שיוכל
אפלו אם חס ושלום לא יזכה לשום מעלה
רק שיקל מעליו מעט ענשי הגיהנם וכו'
או שיזכה לאיזה נקדה טובה בעלמא.

ובמו' שפעם אחת שמעתי מרבנו ז"ל
שאמר לענין כזה: ומה יהיה אם
לא יהיה לי עולם הבא, מה לעשות, ואם

עמו פדות, כי יש עמו יתברך כמה
מיני פדות שבנדאי יפדה אותנו מכל
עונותינו והוא יפדה את ישראל וכו',
רק שצריכין לקוות ולשמר ולצפות קווי
אחר קווי וכו', 'עד ישקיף וירא ה'
משמים' (איכה ג), וכנ"ל:

'קווי אחר קווי, הינו כנ"ל, שצריכין
לקוות ולצפות לה' תמיד בקווי אחר
קווי בלי שעור, וכמו שמדבר בזה אחר
כך ולדברו הוחלתי, נפשי לה'
משמרים לבקר שמרים לבקר, יחל
ישראל אל ה' כי עם ה' החסד והרבה

כי בכל ימי הספירה אנו מבינין עצמנו לקבלת התורה
ואנו עוסקים להמשיך עלינו הארה משם מבחינת הדעת
של התורה כדי שנוכל להכין עצמנו לקבלה ועל-כן בכל
ימי הספירה אנו ממשיכין המחין, דהינו הארת הדעת
שנמשך מהחכם הצדיק האמת, שהוא בחינת משה,
אבל עקר המשכת זה הדעת בשלמות הוא בשבועות
על-ידי קבלת התורה, שהוא עקר הדעת:

(ליקוטי הלכות פסח ט כג)

פרק ד

'אין שום יאוש בעולם כלל'

צעקת התקווה הנצחית ודרכי התמימות המופלאים
הבוקעים מפנימיות מצוות הנפת וספירת העומר

מנחת קנאות של הסוטה, שמשם למדו רבותינו ז"ל זאת ש'אין אדם עובר עברה' וכו', כמו שדרשו שם על פסוק (במדבר ה) 'כי תשטה אשתו', ש'אין אדם וכו' אלא אם כן נכנס בו רוח שטות', ומחמת זה מכרחין להביא מנחות של שעורים, כי היא עשיתה מעשה בהמה אף קרבנה מאכל בהמה, כמו שפרש רש"י שם, ועל-ידי מנחת שעורים דיקא נבדקת.

וזהו בעצמו בחינת מנחת העמר שעורים, שהוא בדיקו דאשת חיל, שהם כלל ישראל, כמבאר בזהר ברעיא מהימנא (אמור צו), עין שם. הינו שעל-ידי שמביאין עמר שעורים מאכל בהמה, ומניפין ומרימין אותו למעלה ולמטה למי שהשמים והארץ שלו, ולכל ארבע רוחות העולם למי שכל ארבע רוחות העולם שלו, כמו שפרש רש"י שם (שמות כט, כד), על-ידי זה מגלין ומפרסמין פי מלא כל הארץ כבודו. הינו בחינה הנ"ל, שגם בבחינת שעורים שהוא

כ. וזהו בחינת ספירת העמר, כי על-ידי הנפת העמר שעורים מגלין ומפרסמין פי מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו) ו'בכל מקומות ממשלתו' (תהלים קג), שזהו הארת דרי מטה שהוא העקר, כמו שכתוב (פיוט למוסף יום כיפור) 'ואבית תהלה מגושי עפר' וכו', [כמו שכתוב שם (בהתורה הנ"ל)], דהינו לגלות לכל הנופלים ולכל הרחוקים מאד מאד מה' יתברך על-ידי מעשיהם הרעים חס ושלום, לגלות להם פי עדין ה' עמם ואצלם וקרוב להם תמיד, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר' וכו' (ישעיה כו), כי מלא כל הארץ כבודו' וכו', כמו שכתוב שם, עין שם.

כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת, שזה בחינת פגם החוטאים שמסלקין מעצמן הדעת ועושין מעשה בהמה חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ג). ומובא שם בהתורה הזאת 'אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות', ועל-כן שעורים הוא

על-ידי שהרחוקים ביותר שהם בבחינת שעורים בבחינת בהמיות, כשהם מודים ומודיעים אמונתו הקדושה יתברך, שעל-ידי זה עקר הגדלות והתגלות כבודו יתברך, בבחינת 'כד אתי יתרו דיקא כדין אסתליק ואתיקר שמא דקדשא בריה הוא עלא ותתא' (זוהר יתרו סט:), כמובא בדברי ז"ל כמה פעמים (ליקוטי מוהר"ן סי' י ועוד):

כא. ועל-כן סופרין הימים לעמר, כמו שכתוב (ויקרא כג) 'ויספרתם לכם' - לעצמכם, 'מה התם וספרה לה' לעצמה, אוף הכא וספרתם לכם' לעצמכם, כמו שכתוב בזהר הקדוש (אמור צז:). הינו פי כל אחד צריך לספר ולהחיות ימיו על-ידי בחינת עמר שעורים, שמשם מקבל חיות בכל יום ויום מימי הספירה שהם הכנה וטהרה לקבלת התורה, שעקר הכנה וטהרה על-ידי שסופר ומונה בכל יום ויום אל העמר שעורים, שבזה מזכיר את עצמו בכל יום כי מלא כל הארץ כבודו, ומכל הטמאות והזהמות שבעולם יכולים לשוב אליו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, שזה נתגלה על-ידי העמר שעורים כנ"ל.

בי זה ידוע שאי אפשר לקפץ בפעם אחד אל הקדשה בשלמות, פי הבא לטהר מסיעין לו, אומרים לו המתין (יומא לח:), שצריך להמתין הרבה כל אחד כפי ענינו [כמו שכתוב בהתורה 'קרא את יהושע' וכו' סימן ו, עין שם]. ובדאי כל אחד

תכלית הגשמיות, בבחינת מאכל בהמה, העדר הדעת, בבחינת פגם כל החטאים כנ"ל, גם שם מלא כבודו יתברך, פי 'לית אתר פנוי מניה', והוא יתברך מחיה את כלם, ועל-כן אין שום יאוש בעולם כלל.

וזה עקר הבדיקה והנסיון של כנסת ישראל, כמו שכתוב ברעיא מהימנא 'ואיהו בדיקא דאשת חיל', כי זה עקר הבדיקה והנסיון של כל אחד מישראל כשבא לטהר את עצמו מזהמתו כמו כלל ישראל שצריכין לטהר עצמן מזהמת מצרים באלו הימים - שעקר הבדיקה והנסיון אם יכול לעמד בכל מה שיעבר עליו שתמיד תחזק בה' יתברך ולא יפל משום דבר בעולם, פי יאמין תמיד כי מלא כל הארץ כבודו, ויהיה אף שיהיה אל יסתיר פניו מה' יתברך מלהשתוקק אליו, ומצעקה ובקשה ותחנונים וכו', פי הרבה הרבה צריך לעבר על כל אחד לפי מדרגתו וכו'.

ועל-כן עקר ההכנה לקבלת התורה שהוא התגלות הדעת הנ"ל הוא על-ידי העמר שעורים, שעל-ידי זה מתחילין להמשיך הארה הדעת של הדעת הנ"ל, לידע ולהודיע ולהודיע כי מלא כל הארץ כבודו, ואפלו בתכלית הזהמא והגשמיות, בבחינת עמר שעורים, גם שם יכולין לגלות כבודו יתברך, ואדרבא, דיקא על-ידי זה, על-ידי בחינת עמר שעורים, מגלין ומפרסמין כבודו יתברך,

לפרש מאחרי המקום, בחינת (במדבר יא) 'ויהיו העם כמתאוננים' שפרש רש"י 'מבקשים עליה לפרש מאחרי המקום'.

כי כל אדם יצר לבו רע מנעוריו, אך מחמת אימת הענש הוא מתגבר בכל פעם לכבש תאוותו, אך 'אוי לו מיצרו, אוי לו מיצרו', על-כן הוא מבקש תואנה ועלילה לפרש מאחרי המקום חס ושלום כדי שיוכל לילך אחרי תאוותיו הרעות חס ושלום.

והעלילות והתואנות שהבעל דבר מוצא לכל אדם רבו מספר כי אין מספר, ולכל אחד מוצא עלילות מיחדות, רבם על-ידי חסרון הפרנסה ומגניעות המונעים וכו', אך אף-על-פי-כן נפשו מרה לו כי יודע שיצטרף לתן דין וחשבון וכו', ועל-כן מתגבר בו הטוב בכל פעם לשוב לה' יתברך.

אך בשום דבר אינו מוצא לעצמו עלילה ופטור כמו על-ידי התחבולה הנ"ל של הבעל דבר, דהינו מה שמפילו בדעתו בכל פעם ומראה לו בכל פעם כאלו אפס תקנה חס ושלום, כי הוא רואה בעיניו שכבר חתר כמה פעמים ורצה להתקרב אל הקדשה ונפל אחר-כך כל אחד כפי מה שנפל, וכן היה כמה פעמים בלי מספר, ועל-כן הוא פטור בעיני עצמו עוד מלחתור עוד חתירות לשוב לה' יתברך.

כפי ענינו, בכל הימים שצריך להמתין עד שיזכה להתקדש פראוי, בודאי בכל אלו הימים עובר עליו מה שעובר, מחמת שעדין לא נטהר מזהמתו, ובכל הימים הוא נתנסה ונבדק מה' יתברך בבחינת עמר שעורים, שהוא הבדיקה של כלל ישראל כשצריכין לצאת מזהמת מצרים ולזכות לקבלת התורה ביום החמשים בשבועות הקדוש, כי כמו שבכלל ישראל כן הוא בפרטיות אצל כל אחד ואחד.

והבן הדברים היטב כי אי אפשר לבאר כל זה היטב, כי כבר דברנו מזה היטב בכמה מקומות ואף-על-פי-כן עדין יש נסיונות הרבה לכל אדם בענין זה מה שצריך להתחזק שלא יפל בדעתו בשום אופן.

כי כמו שהאדם צריך לעמד בנסיון לבלי לילך אחר תאוותיו בהתר או באסור חס ושלום, כמו-כן צריך להתחזק לעמד בנסיון אם כבר נכשל כמה שנגשל חס ושלום לבל יפל על-ידי זה כלל, כי כל הנפילות שנופל הוא רק מעשי בעל דבר, שרוצה ללכדו ברשתו חס ושלום על-ידי זה דוקא.

ובכר דברנו מזה (ליקוטי הלכות שלוחין ג, א), שמה שנמצאים הרבה נופלים בדעתם ואומרים שאי אפשר להם לילך בדרך הישר עוד, זהו רק מחמת תאוותם ויצרם הרע שמבקשים תואנה ועלילה

היה מתגבר לתקן מה שתקן היה קשה מאד לתקן, וגם לא היה זוכה למה שזוכה, אבל על-ידי התחזקותו והתגברותו לשוב לה' יתברך בכל הירידות והנפילות שעברו עליו, זכה שנפטר בשם טוב, פי היה כל ימיו צדיק וחסיד גדול, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין יח:).

בי זה עקר הנסיון של האדם, שיתחזק את עצמו בכל הירידות שבעולם רחמנא לצלן, בכל מה שיעבר עליו, שתמיד בכל יום ובכל עת יתחיל מחדש, וירגיל את עצמו בשכחה לשפח מה שעבר עליו, וידמה בדעתו כאלו נולד היום וכו', וכמבאר בדברינו כמה עצות ודרכים נפלאים בענין זה איך לחזק את עצמו בכל עת, עין שם ויערב לך לעד:

כב. וזהו 'וספרתם לכם' - 'לכם' לעצמכם. לכם לעצמכם דיקא, שכל אחד צריך לספר ספירת העמר שהוא בחינת התחזקות הנ"ל לעצמו, כפי מה שהוא, ולא פל בדעתו מחמת שנדמה לו שחבריו בני גילו טובים ממנו הרבה.

בי אף-על-פי שהיא מדה טובה להיות ענו ולהחזיק כל אדם טוב ממנו, אבל אם יפל בדעתו על-ידי זה חס ושלום, אין זה ענוה, אדרבא, זהו גדלות גדול, שאין נאה לו שיעבד איזה עבודה לה' יתברך ועדין הוא רחוק כל כך

אבל באמת כל הרעיונים והמחשבות האלה הם רק מעשי בעל דבר שמוצא לו עלילה לפרש מאחרי המקום חס ושלום פדי שילף אחרי תאוותיו חס ושלום, פי באמת אין שום יאוש בעולם כלל! כאשר צעק רבנו ז"ל קול גדול ולא יסף בזה הלשון: 'גיוואלד! זייט אייך נישט מיאש' [אָהה! אל תיאשו עצמכם] ומשך מאד תבת 'גיוואלד' וכו' (שיחות הר"ן קנג, ועיין ליקוטי מוהר"ן תנינא סי' עח).

בי כל אדם צריך שיעבר עליו הרבה הרבה קדם שזוכה לכנס אל הקדשה, וכמו שעבר על אדם הראשון מאה ושלושים שנה שרצה לשוב, ודיקא בכל אלו המאה ושלושים שנה באו רוחות וכו' וחקמו אותו וכו' כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין יח:), ובדאי נחלשה דעתו מאד מאד בכל פעם, פי כבר היה לו יצר הרע גדול, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל (בראשית רבה כג, ח), ובדאי רצה הבעל דבר להפילו בדעתו בכל פעם, אבל הוא התגבר כנגדו בכל עת ולא הניח דרכי תשובתו שעסק בהם בכל המאה ושלושים שנה, עד שזכה בסוף המאה ושלושים שנה להוליד בדמותו בצלמו את שת שממנו השתת העולם, ויצאו ממנו האבות ומשה ומשיח וכו'.

ואף-על-פי שחטא אדם הראשון עדין צריכין לתקן בכל דור ודור, אף-על-פי-כן אם הוא בעצמו לא

וּחְבָּרָיו כָּבֵר זָכוּ לְמָה שְׂזָכוּ. כִּי אָסוּר לְהִרְהֵר אַחֲרֵי הַמָּקוֹם, וּמִי יוֹדֵעַ מֵאֵיזָה מְקוֹם הוּא וּבְאֵיזָה מְקוֹמוֹת נִמְשָׁךְ עַל-יָדָיו מַעֲשָׂיו, כִּי אֵין אָדָם דּוֹמֵה לְחֻבְרוֹ כָּלֵל.

על-בן כָּל אָדָם שְׂרוּצָה לְצֵאת מִטְּמֵאָתוֹ וְזִהְיֵתוֹ, שְׂזָה בְּחֵינֵת סְפִירַת הָעֵמֶר כְּדִי שְׂיִטְהַרוּ וְכוּ', צָרִיף לְסַפֵּר הַיָּמִים לְעֲצֻמוֹ דִּיקָא, וְאֵל יִפִּיל אוֹתוֹ חֻבְרוֹ כָּלֵל חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֵהוּ 'וּסְפַרְתֶּם לָכֶם' - 'לָכֶם' לְעֲצֻמְכֶם דִּיקָא, וְהֵבֵן הֵיטֵב.

ובעין שְׂכַתֵּב רַבְנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (יחזקאל לג) 'אֶחָד הִיָּה אֲבָרָהֶם', שְׂעַקֵר הַתְּקַרְבוֹת אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם לָהּ? תְּבַרֵךְ הִיָּה עַל-יָדָיו שְׂחָשֵׁב תְּמִיד שֶׂהוּא רַק אֶחָד בְּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב וּמְבַלְבֵּל וְכוּ', עֵינַן בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר לְקוּטֵי תַנְיִנָא עֲנִין זֵה.

ובאמת כְּמוֹ שְׂיֵשׁ כְּמָה מִינֵי מְנִיעוֹת מִהַמוֹנְעִים הַרְשָׁעִים אוֹ מִתְּנַגְדִים הַרוֹצִים לְמַנֵּעַ מִהֶאֱמַת בְּכֻמָּה הַסֹּתוֹת וּפְתוּיִים וְדַבְרֵי לִיצָנוֹת וְחֻלְקָלְקוֹת וְכוּ', כֵּן יֵשׁ גַּם כְּמָה מִינֵי מְנִיעוֹת וְחֻלִישוֹת הַדַּעַת אֲפֵלוּ מִחֻבְרָיו וְאוּהָבֵיו בְּאֵמַת. וְכֵל זֵה אֵי אֲפֵשֶׁר לְבָאֵר בְּכַתֵּב, רַק כָּל אֶחָד יֵבִין בְּעֲצֻמוֹ כְּפִי עֲנִינָיו, וְכַנְגַד כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וְחֻלִישוֹת הַדַּעַת שְׂבַעוֹלָם צָרִיכִין לִילָף בְּדֶרֶךְ הַנ"ל, בְּבְחֵינֵת 'אֶחָד הִיָּה אֲבָרָהֶם', לְחָשֵׁב כְּאֵלוֹ הוּא יַחֲדִי

בְּעוֹלָם כְּנ"ל, וְזֵה בְּחֵינֵת 'וּסְפַרְתֶּם לָכֶם' - 'לָכֶם' לְעֲצֻמְכֶם כְּנ"ל.

ובמו שְׂמוּבָא בְּהַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַחֶכֶם וְהַתָּם (סיפורי מעשיות מעשה ט), מְבַאֵר שֶׁם שְׂהַתָּם הִיָּה רָצֵעַן וְכוּ', וְלֹא הִיָּה יָכוֹל הַמְּלָאכָה כְּרֵאוּי, וּמִנְעַל שְׁלוֹ הִיָּה בְּשִׁלְשָׁה קְצוּוֹת וְכוּ', וְהוּא הִיָּה מִתְּפָאֵר בּוֹ מְאֹד: 'כְּמָה נָאֵה וַיִּפֶּה הַמְּנַעַל הַזֶּה' וְכוּ'. וְהִיָּתָה שׁוֹאֵלֶת לוֹ אֲשֶׁתוֹ: 'אִם כֵּן, מִפְּנֵי מָה שְׂאָרֵי בְּעֵלֵי מְלָאכּוֹת נוֹטְלִים שְׁלִשָּׁה זְהוּבִים בְּעַד זוּג מְנַעְלִים וְאֵתָה אֵינְךָ לֹקַח כִּי אִם אֶחָד זֶהָב וְחֲצִי, הַשֵּׁיב לָהּ: 'מָה לִּי בְּזֵה, זֵה מַעֲשֶׂה שְׁלוֹ וְזֵה מַעֲשֶׂה שְׁלִי (דָּאֵס אִיזוּ יַעֲנִימָס מַעֲשֶׂה אֵין דָּאֵס אִיזוּ מִיִּין מַעֲשֶׂה), וְעוֹד לְמָה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵיכֶם, הֲלֹא נִתְחִיל לְחָשֵׁב כְּמָה וְכְמָה אֲנִי מְרוּיַח בְּהַמְּנַעַל זֵה מִיָּד לְיָד, הַעוֹר הוּא בְּכָף' וְכוּ', עֵינַן שֶׁם כָּל זֵה הֵיטֵב וְהֵבֵן.

כי בְּמַעֲשֶׂה הַזֶּה מְבִינִים רַב הָעוֹלָם כְּמָה דְּבָרִים הַנּוֹגְעִים לְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרֵךְ, שְׂצָרִיכִין לְהַתְּנַהֵג בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת, וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, אֲפֵלוּ בְּעֵנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹל וְגַם עִבּוּדָתוֹ וְתַפְלָתוֹ אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת כָּלֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה בְּשִׁמְחָה בְּחֻלְקוֹ תְּמִיד, וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל הָעוֹלָם כָּלֵל שְׂיֵשׁ לָהֶם פְּרִנְסָה כְּנַגְדוֹ בְּכַפְלֵי כְּפָלִים וַיֵּשׁ לָהֶם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וּמְלִבוּשִׁים נְאִים וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מְלֵאִים דְּאֵגוֹת תְּמִיד בְּרַבּוּי חֶסְרוֹנוֹת, וְגַם

וְעִבּוּדֵת ה', כְּמוֹ שְׁמוּבָא שָׁם בְּסוּף שְׁאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל וְאִם הִתְפַּלֵּה אֵינּוּ פְּרָאוּי, הִיא
מִנְעֵל בְּשִׁלְשָׁה קְצוֹת, וְהֵבֵן, עֵינֵי שָׁם.
הֵינּוּ כַּנֵּ"ל, שְׁצָרִיכִין לְהִתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת
גְּדוּל כְּדַרְכֵי הַתָּם הַנֵּ"ל.

וְצָרִיכִין לְדַקְדַּק בְּכֹל הַמַּעֲשֵׂה לְקַח
לְעֲצָמוֹ מוֹסֵר וְעֲצוֹת מְדַבְּרֵי
הַתָּם הַנֵּ"ל, וְלִילֵךְ בְּדַרְכֵי, וְלִהְיוֹת
בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְאֵל יִבְלָבֵל אוֹתוֹ הָעוֹלָם
כָּלֵל, וְאֶפְלוֹ חֲבָרָיו שְׂזוּכִין לְתַפְלָה
וְעִבּוּדָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמֶּנּוּ אֶף-עַל-פִּי-כֵן
אֵל יִפַּל בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כָּלֵל, רַק יִהְיֶה
בְּשִׁמְחָה תָּמִיד בְּכֹל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה
שְׁמֵרוּיִחַ בְּתַפְלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ אִיף שֶׁהוּא,
עֵינֵי שָׁם בְּהַמַּעֲשֵׂה וְתַבִּינֵי:

בְּעִבּוּדֵת ה' בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה הֵם גְּדוּלִים
מִמֶּנּוּ אֲלָפִים פְּעָמִים, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל
יִפַּל בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כָּלֵל, רַק יִהְיֶה שְׂמִחַ
בְּחֻלְקוֹ תָּמִיד.

כְּמִבְּאָר שָׁם שֶׁהִלָּחַם שָׁלוֹ הִיָּה אֲצִלוֹ
כָּל הַמְּאֲכָלִים שְׁבַע-עוֹלָם וְכוּ',
וּמִנְעֵל שָׁלוֹ שֶׁגָּמַר בְּכַמָּה יָמִים בִּיגִיעָה
גְּדוּלָה וְהִיָּה מְלֵא חֲסִרוֹנוֹת וְהִרְוִיחַ בוֹ
פְּחוֹת הַרְבֵּה מְאַחֲרִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
הִיָּה יָקָר בְּעֵינָיו מְאֹד וְהִתְפָּאֵר בוֹ
הַרְבֵּה, וְלֹא הִסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל,
וְאָמַר 'מָה לִּי בָּזָה, זֶה מַעֲשֵׂה שָׁלוֹ וְזֶהוּ
מַעֲשֵׂה שְׁלִי' וְכוּ"ל.

וְרַבְּנוּ ז"ל רָמְזוּ בְּעֲצָמוֹ אַחַר שְׁסָפֵר
מַעֲשֵׂה זֹאת שְׁפוּנָתוֹ לְעֵינֵי תַפְלָה

פרק ה 'אתה הדאת לדעת'

פנימיות עשרת הדברות וכלל קבלת התורה בחג השבועות
בהארת הדעת 'כי ה' הוא האלקים'

ממשיכין המחין [כמבאר בפנינות (דרושי הפסח ח) בבאור כל מח ומח בפריטיות שנמשך בכל יום ויום מימי הספירה, עין שם], דהינו הארת הדעת הנ"ל שנמשך מהחכם הצדיק האמת הנ"ל שהוא בחינת משה וכנ"ל, אבל עקר המשכת זה הדעת בשלמות הוא בשבועות, על-ידי קבלת התורה שהוא עקר הדעת הנ"ל:

כד. וזה בחינת עשרת הדברות שנתנו בשבועות, פי עשרת הדברות הם בחינת כל התקונים המבארים בתורה הנ"ל.

אנכי ה' אלקיך וכו' - זה עקר הדעת הנ"ל להודיע פי ה' הוא האלקים, וזהו בחינת מאמר ראשון 'אנכי ה' אלקיך', שעל-ידי זה האיר בהם להודיעם פי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו.

לא יהיה לך אלהים אחרים וכו' - זה בחינת האזהרה לגרש ולסלק הרוע שטות של היצר הרע שמשם כל העונות

כג. וזה בחינת שבועות, שאז הוא קבלת התורה, שהוא עקר הדעת הנ"ל של בחינת משה, שמאיר בבן ותלמיד, בדרי מעלה ודרי מטה, ומודיע להם פי ה' הוא האלקים, שעקר זה הדעת נתגלה בשבועות על-ידי קבלת התורה, שעל זה נאמר (דברים ד) 'אתה הראת לדעת פי ה' הוא האלקים וכו', כמו שמסים שם 'מן השמים השמיץ את קלו ועל הארץ הראף את אשו הגדולה וכו', שזה נאמר על מתן תורה.

כי בכל ימי הספירה אנו מכינין עצמנו לקבלת התורה, ואנו עוסקים להמשיך עלינו הארה משם, מבחינת הדעת של התורה, כדי שנוכל להכין עצמנו לקבלה, [וכמבאר אצלנו מזה במקום אחר (הלכות ברכת הריח הלכה ד אות יט), שבשעת הכנה אל המצוה נמשך על האדם סיוע דלעלא מקדשת המצוה בעצמה שאנו מכינין עצמנו לעשותה, עין שם]. ועל-פן בכל ימי הספירה אנו

שמשם כל המצות עשה שבתורה, פי על-ידי כל מצוה ומצוה נמשך מח ודעת להפיר את הבורא יתברך שמו, ולא יהיה לך כולל כל הלא תעשה שבאים מרוח שטות, שהוא בחינת עבודה זרה כנ"ל.

נמצא שאנכי ולא יהיה לך הם כלל כל התורה, שהוא עקר הרוחמנות המבאר בתורה הנ"ל, שהוא להמשיך דעת, להודיע פי ה' הוא האלקים, לגרש על-ידי זה הרוח שטות שהוא הפך הדעת, כדי להוציא את ישראל מעונות, כמבאר שם היטב, עין שם:

כה. 'לא תשא את שם ה' אלקיך' וכו' - זה בחינת היראה המבאר בהתורה הנ"ל, פי עקר המשכת הדעת הוא כדי לזכות ליראה כמו שכתוב שם, עין שם.

וזה בחינת 'לא תשא את שם ה' אלקיך', פי עקר היראה - משם ה', 'ליראה את השם הנכבד והנורא הזה' וכו' (דברים כח), וכתוב (שם) 'וראו וכו' פי שם ה' נקרא עליך ויראו מפניך, וכתוב (תהלים קב) 'וייראו גוים את שם ה' וכל מלכי הארץ את פבודך', וכתוב (מלאכי ב) 'מפני שמי נחת הוא'. ועל-כן נתנה התורה באלה ובשבועה (תנחומא נצבים ג), כדי שיהיה נמשך יראתו לבלתי נחטא. ועל-כן נודעזע העולם בשעה שאמר 'לא תשא את שם ה'' (שבועות לט), פי שם עקר היראה כנ"ל. וזה בחינת 'הנשבע באשר

רוחמנא לצלן, שזה עקר הרוחמנות להוציא את ישראל מעונות שבאין על-ידי הרוח שטות.

וזהו בחינת 'לא יהיה לך אלהים אחרים' וכו', פי היצר הרע נקרא 'אל אחר' - כפיירות' [כמבאר במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סי' י ועוד)], פי הוא עקר הרוח שטות, פי נקרא 'מלך זקן וכסיל' (קהלת רבה ד, ט), והוא בחינת אלהים אחרים, עבודה זרה, שהם תכלית הכסילות והרוח שטות, פידוע לכל בן דעת גדל השטות וכסילות של עבודה זרה, וכמבאר בפסוקים רבים גדל השטות של כסילות ושטות דעתם, כמו שכתוב (ירמיה י) 'ובאחת יבערו ויכסלו' וכו', וכמו שכתוב (ישעיה מד) 'ולא ישים אל לבו לא דעת ולא תבונה לאמר חציו שרפתי כמו אש' וכו', וכן בפסוקים רבים.

ומשם, מבחינת העבודה זרה שהוא שרש היצר הרע, משם נמשך הרוח שטות של כל החוטאים רוחמנא לצלן, פי כל החטאים הם בחינת עבודה זרה, כמו שכתוב (דברים יא) 'וסרתם ועבדתם אלהים אחרים' וכו'.

ועל-כן במאמר 'לא יהיה לך אלהים' וכו' פלולים כל הלא תעשה, כמובא שאנכי כולל כל המצות עשה ולא יהיה לך כולל כל הלא תעשה. פי אנכי זה בחינת המשכת הדעת הנ"ל

הבא, ואז הוא תכלית שלמות הדעת, בחינת השגת דרי מעלה, שהוא השגת החכם הנ"ל.

והשגת דרי מטה בחינת 'מלא כל הארץ כבודו' כלול בה, פי ששת ימי המעשה כלולין בשבת, פי כל ששת ימי המעשה כל חיותם וקיומם הוא משבת פידוע, וכמבאר בזהר הקדוש (יתרו פח.) 'דמינה מתברכין כל שתא יומין'.

וששת ימי המעשה הם בבחינת דרי מטה בחינת עולם הזה, כנגד שבת שהוא בחינת עולם הבא. פי בששת ימי המעשה ברא ה' תברך כל הבריאה בעשרה מאמרות בשביל כבודו יתברך, פי 'כל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא לא בראו אלא לכבודו' וכו' (אבות פ"ח), שזהו בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', בבחינת השגת דרי מטה, פי בשביל זה היתה כל הבריאה בששת ימי המעשה, כדי שיידעו ויכירו אותו יתברך וימלא כל הארץ את כבודו יתברך. אבל בשבת שבת ונח אפלו במאמר ולא ברא בו דבר, רק כל הבריאה של כל ששת ימי המעשה כלם חיים וקיימים רק משבת פידוע, פי שבת בחינת בטול, בחינת 'מה', בחינת השגת דרי מעלה, פי התחתון נכלל בעליון.

ועל-ידי מצות שביתת שבת, נתגלה שכל הבריאה של כל ששת

שבועה ירא' (קהלת ט), פי שם עקר היראה. וזהו בחינת 'ושבועתו ליצחק' (דברי הימים-א טו), בחינת פחד יצחק.

ועל-בן 'לא תשא' וכו' הוא בחינת יראה, שהוא תקון הדעת הנ"ל, שעקר שלמותו ותקונו כשזוכין ליראה, בחינת 'יראת ה' ראשית דעת' (משלי א), וכמבאר שם בהתורה הנ"ל מענין היראה בכמה בחינות, עין שם:

כו. 'זכור את יום השבת לקדשו' ו'כבוד את אביך ואת אמך' - הם בחינת שני ההארות הנ"ל, שהם בחינת הארת דרי מעלה והארת דרי מטה, וכל אחד ואחד כלול משניהם כמבאר שם, עין שם.

פי 'זכור את יום השבת' זה בחינת השגת החכם בעצמו, שהוא השגת דרי מעלה, שהוא בחינת 'מה', בחינת איה, בחינת 'מה חמית' וכו', שהוא בחינת 'מה רב טובך' וכו', בחינת השגת המקיפים שהם בחינת שפע הכתר, שעשוע עולם הבא וכו' כמבאר שם, שכל זה הוא בחינת שבת, שהוא בחינת עולם הבא, שאז זוכין לתכלית הידיעה שלא גדע, שהוא בחינת מקיפים (כמובא בסימן פג בלקוטי תניינא). פי שבת הוא יום מנוחה וקדשה תפארת גדלה ועטרת ישועה, בחינת כתר, בחינת 'איה' שאומרים בשבת בקדשת כתר, פי שבת בחינת מנוחה ובטול, שהוא בחינת 'מה', בחינת עולם

נמצא ש'כבד את אביך' וכו' הוא בחינת השגת דרי מטה, ובו כלול השגת דרי מעלה, כמו שפתיב שם. פי בכלליות העולם נקראים הַבֵּן והתלמיד שניהם בבחינת דרי מטה, כמבאר בהתורה הנ"ל בתחלתו שֶׁבֶן ותלמיד הם בחינת החליפות שצריכין להשאיר בזה העולם וכו' עין שם, אכל פל בחינה ובחינה כלול מכל הבחינות, על-בן בפרטיות גם בדרי מטה בעצמן שהם בן ותלמיד יש בהם השגת דרי מעלה והשגת דרי מטה. פי השגת הַבֵּן אם זוכה, הוא בבחינת השגת דרי מעלה, מחמת שהוא מקבל מח ודעת אביו בעצמו, והשגת התלמיד הוא בחינת השגת דרי מטה וכו' (כמו שפתיב שם).

ובן גם הַבֵּן והתלמיד בעצמו, כל אחד ואחד מהם כלול גם-כן משני ההשגות יחד, פי התלמיד צריך שיהיה נכלל בהבן, ובן הַבֵּן בהתלמיד, פי צריך לכלל העולמות זה בזה כדי שיהיה להם יראה (כמו שפתיב שם, עין שם).

ועל-בן בכלל העולם, כלל הבנים שצריכין להניח בזה העולם כדי שיגדלו כבודו ותברך - שבשביל זה מצוה לכבד אביו ואמו - כלל הבנים הם בבחינת דרי מטה. פי בשביל זה דיקא צריך להניח בנים, כדי שישאר דעתו בזה העולם דיקא, להאיר בדרי מטה כנ"ל. רק בפרטיות כלול בהם גם השגת דרי מעלה,

ימי המעשה, הכל נמשך ממנו ותברך שהוא למעלה מהכל, הינו שכל כבודו ותברך שמתגלה בכל הבריאה שנברא בששת ימי המעשה שזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו, הכל נמשך ונתקיים רק על-ידי שבת שהוא בחינת מה, בחינת אייה מקום כבודו. פי באמת שתי השגות אחד, פי ה' ותברך שתום וגליא, ובחינת מלא כל הארץ כבודו מקבל מבחינת אייה ונכלל בו, פי הכל אחד.

ובל זה נתגלה על-ידי שבת שמעיד פי ה' אחד ושמו אחד, ושהוא ותברך שהוא מרומם ונעלה מכל הרוחניות ברא כל העולמות וכל הגשמיות למען כבודו ותברך. נמצא ששבת הוא בחינת השגת דרי מעלה, ובו כלול השגת דרי מטה:

כז. 'כבד את אביך ואת אמך' זה בחינת מה שצריכין להאיר בדרי מטה, שבשביל זה צריכין להניח בנים ותלמידים כדי שישאר ממנו חליפות שימשיכו דעתו בדרי מטה, כמו שפתיב שם, שזהו בחינת מצות 'כבד את אביך ואת אמך', שמגיע להם כבוד, והקיש כבודם לכבוד המקום (כבא מציטא לב.), פי כל כבוד המקום נמשך על ידם, על-ידי שהם המשיכו אותו בעולם בשביל הגדלת כבודו ותברך, שאינו נתגלה פי אם על-ידי בני אדם התחתונים שבזה העולם דיקא, (כמו שפתיב שם, עין שם).

ואם זוכה הבן יותר יכול להגיע למעלות עד השגת הבן של החכם הדור, שהוא בחינת מקיפים הנ"ל, בחינת מה, בחינת איה, בחינת השגת דרי מעלה וכו"ל, ועין בהתורה הנ"ל והבן היטב:

בח. וכל העשרת הדברות הם חמש כנגד חמש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכילתא בחדש ח).

דבור 'לא תרצח' כנגד 'אנכי' כי הרוצח ממעט הדמות (מכילתא שם). הינו כי מצות 'אנכי' הוא להאיר הדעת הקדוש, להודיע כי ה' הוא האלקים כנ"ל, וכנגד זה אסור 'לא תרצח', שאסור להרג נפש מישראל, שנחשב כאלו ממעט את הדמות.

הינו כי ידיעה זאת להודיע אלקותו יתברך בכל העולמות זה אי אפשר כי אם על-ידי רבוי נפשות מבני ישראל שבזה העולם דיקא, שכל אחד ואחד פשי שרשו בן יש לו חלק בהתגלות ידיעת אלקותו יתברך, וכל מה שנתרבין בזה העולם נפשות בני ישראל יותר ויותר, נתגלה כבוד אלקותו יותר, כי 'ברב עם הדרת מלך' (משלי יד).

וזו בחינת השלמת הקומה העליונה, להשלים צלם דמות תבניתו כפיכול על-ידי רבוי נפשות ישראל. כי בחינת צלם אלקים הוא בחינת דעת ומחין,

הינו כי יש ידיעה והשגה באלקותו יתברך שנקראת בחינת 'יד', ויש השגה שנקראת 'רגל', וכן כל הרמ"ח אברים ושס"ה גידים. וכל אחד מישראל הוא אבר מהשכינה, וכפי שרש נשמתו בן הוא צריך לגלות ולהמשיך בעולם חלק הדעת להודיע אלקותו יתברך בעולם, וכל מה שמתרבין ישראל יותר נתגלה הדעת יותר ונשלם צלם אלקים ביותר, דהינו שנתגלה ידיעת אלקותו יתברך בכל פרטי השגת הדעת שפלולים בבחינת קומת אדם, בחינת 'צלם אלקים'.

ועל-בן הרוצח שהורג נפש מישראל ממעט הדמות, על-ידי שחסר חלק הדעת הקדוש שהוא מתגלה על-ידי זה הנפש דיקא. ועל-בן 'לא תרצח' כנגד 'אנכי', שהוא בחינת התגלות הדעת הקדוש, להודיע אלקותו יתברך בעולם כנ"ל:

כט. 'לא תנאף' כנגד 'לא יהיה לך' שהוא האזהרה לגרש הרוח שטות כנ"ל - זה בחינת אסור 'לא תנאף', כי שם עקר הרוח שטות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא נשא ה) על פסוק 'איש איש כי תשטה אשתו, אין המנאפין מנאפין אלא אם בן נכנס בהם רוח שטות', כי עקר היצר הרע שהוא הרוח שטות הוא על נאוף, כי 'עקרא דיצרא בישא על צריין' (זוהר ויקרא טו):

5. 'לא תגנב' כנגד 'לא תשא', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי 'לא תשא' הוא בחינת יראָה, 'ליראָה את השם' וכו' כנ"ל, וזה בחינת אסור 'לא תגנב', כי הגונב מסלק יראָתו מעל פניו כאלו אין ה' יתברך רואהו חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא עט:): 'עשה עין של מטה כאלו אינו רואה וכו'. וזה בחינת פגם כל העברות, שפוגם ביראָה, כי כל העברות חס ושלום הם בגנבה ובסתור, כמו שכתוב (ישעיה כט) 'והיה במחשף מעשיהם ויאמרו מי יראנו וכו'.

ועל-כן כשמזכיר יראת הענש בזכריה (ה) שהוא עקר היראָה, מזכיר שם מענין חמר אסור שבוועה ונגנבה, כמו שכתוב שם 'זאת האלה היוצאת על פני כל הארץ, כי כל הגנב מזה פמוה נקה וכל הנשבע מזה וכו', הוצאתיה וכו', כי גנבה ושבועה הם בחינה אחת, בחינת פגם היראָה, שמסלק יראָתו יתברך מעל פניו כאלו אינו רואהו, שזהו בחינת פגם כל העברות שבתורה כנ"ל:

6. 'לא תענה' כנגד 'זכור את יום השבת' - כי 'כל המחלל את השבת כאלו מעיד עדות שקר בבורא' כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכילתא שם). כי שבת מעיד על חדוש העולם, שה' יתברך ברא כל העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת.

כי עקר העדות צריכין בדבר שנעלם מן העין שאי אפשר לעמד על אמתתו כי אם על-ידי העדים. על-כן צריכין שני עדים דיקא, ויתרי כמאה, כי עקר אחיזת השקר הוא מבחינת אחר הבריאה, כי השקר, בחינת עבודה זרה - כפירות, זה נמשך מחמת שחדוש העולם אי אפשר להשיג ולהבין בשום שכל ודעת כי אם באמונה לבד, [כמבאר במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן תנינא סי' ח ועוד)], כי אי אפשר להבין איך כל הגשמיות והישות ופעולות משנות נמשכו מאחד הפשוט שהוא מרומם מכל הרוחניות ואין בו שום שנוי.

אבל אנו בני ישראל, על-ידי התורה שקבלנו מפי משה, אנו זוכין לאמונה, להאמין בהאמת שה' יתברך שהוא מרומם על כל ברא את כל הבריאה וכל מיני גשמיות כדי לגלות פבוד גדלו על-ידי זה דיקא, כי 'מלא כל הארץ כבודו', הינו כי בחינת 'מלא' וכו' שהוא חיותו יתברך המלבש בזה העולם הגשמי, קשור ומחבר בתכלית האחדות עמו יתברך שהוא מרומם על כל ברכה ותהלה דלית מחשבה תפיסא בה כלל, בחינת 'מה חמית מה פשפשת', וכו'.

וזהו עקר האמונה, להאמין בהאמת שבחינת 'מלא' ובחינת 'מה' שניהם אחד, כי 'ה' הוא האלקים. אבל השקנן שהוא בחינת עבודה זרה כפירות, הוא בחינת 'נרגן מפריד אלוף' (משלי טז),

שאינו מאמין ומקשר בחינת 'מלא'
בבחינת 'מה':

מה, שזה עקר האמת והאמונה כנ"ל,
ועל-כן הם נאמנים בכל דבר.

ל.ב. ועל-כן שני עדים נאמנים בכל דבר,
כי בכל מקום שיש שני עדים
שמעידין דבר אחד ועדותן מכוונת זה
בחינת שונכללו שני הבחינות הנ"ל יחד,
דהינו בחינת 'מה' ובחינת 'מלא' וכו',
ונכמבאר מעין זה במקום אחר בהלכות
עדות הלכה ב על פי התורה 'אמר רבי
עקיבא כשתגיע לאבני שיש' וכו' (ליקוטי
מוהר"ן סי' נא).

ועל-כן התורה נקראת 'עדות' וכלולה
בשני לוחות, כמו שכתוב (שמות
לב) 'ושני לחת העדת' וכו', כי אין עדות
פחות משנים', כנגד שני הבחינות 'מה'
ו'מלא' שצריכין לכללן יחד, שהוא עקר
העדות של התורה, שמעידה שה' יתברך
מרום על כל וברא הכל בששת ימי
המעשה, כמו שכתוב (בראשית א) 'בראשית
ברא אלקים את השמים ואת הארץ', וכל
זה נתגלה על-ידי שבת, שמעיד על
אחדותו שברא הכל בששת ימי המעשה
כדי לגלות כבודו, ושבת ונח בשבת, שאז
הוא בחינת בטול ושביטה לגמרי, בחינת
'מה' וכו' כנ"ל. ועל-כן דבור 'לא תענה'
כנגד 'זכור את יום השבת':

כ.י אין שני בני אדם שוין, רק אחד גבה
מחברו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(סנהדרין כט.) לענין העדים עצמן 'מכניסין
את הגדול שבהם תחלה', פי בודאי יש
בהן קטן וגדול, ובכל מקום שיש קטן
וגדול הם בבחינת דרי מעלה ודרי מטה,
פי הגדול לגבי קטן ממנו הוא בבחינת
דרי מעלה, פי נפשו ודעתו גבה מחברו,
וחברו הקטן הוא בבחינת דרי מטה. פי
גדול וקטן הם בחינת מאור הגדול ומאור
הקטן, שהם חמה ולבנה, שהם בחינת
משה ויהושע, פי 'פני משה כפני חמה'
וכו' (בבא בתרא עה.), ומשה ויהושע הם
בחינת רב ותלמיד, בחינת דרי מעלה ודרי
מטה, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל.

ל.ג. 'לא תחמד' כנגד 'פבד' - פי מצות
'פבד' שהוא סוף החמשה דברות
ראשונות, הוא בחינת מה שמחזיקין
להשאיר הדעת בזה העולם כנ"ל כדי
לכלל העולמות יחד, כמו שכתוב שם, כי
עולם אחד אין לו שלמות, ועקר השלמות
כשתנשמה למעלה למעלה תהיה מאירה
גם למטה למטה, על-ידי החליפות
שנשארו ממנו בן ותלמיד, שזהו בחינת
מצות 'פבד' כנ"ל.

ובששניהם מעידין דבר אחד, זה בחינת
שונכלל בחינת הדעת של
דרי מטה ודרי מעלה ביחד, בחינת
פלליות ואחדות בחינת מלא וכו' בבחינת

ועל-ידי זה, דהינו על-ידי פלליות
העולמות, נמשך העשירות

והפרנסה שמקבל המלכות מים החכמה, שעל-פן זוכין על-ידי זה להארת הרצון המפלג בשעת האכילה, שהוא בחינת 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו' (תהלים קמה), בחינת 'ומשביע לכל חי רצון' (שם) וכו', כמבאר שם היטב, עין שם.

וזוהו בחינת 'לא תחמד' שהוא סיום עשרת הדברות, כי אסור לחמד כל חפצי חבירו ופרנסתו ועשירותו. כי ה' יתברך משביע לכל חי רצון על-ידי הארת בן ותלמיד, שהוא בחינת כלליות העולמות, שזהו בחינת מצות 'כבוד', וכמו שכתוב שם על פסוק (תהלים קד) 'לוייתן זה יצרת לשחק בו', שהפרנסה והעשירות נשחק ונתחלק לכל אחד ואחד פראוי לו מאתו יתברך, ועל-פן בודאי אסור לחמד ולהתאוות חפצי חבירו שנתן לו מאתו יתברך כפי הארת הרצון שצריך כל אחד ואחד לקבל מים החכמה, שנתגלה על-ידי כלליות העולמות, על-ידי הארת בן ותלמיד, שזהו בחינת מצות 'כבוד' פנ"ל.

כי חמדה ותאוה לחפצי חבירו ועשירותו חס ושלום, הוא ההפך מהארת הרצון שמקבלים מים החכמה וכו' פנ"ל, מאחר שיש לו חמדה ורצון של אסור, שחומד ורוצה חפצי חבירו, שהוא כנגד רצון הבורא יתברך שנתן בראונו העשירות הזאת לחברו דיקא, כפי התחלקות הפרנסה שנמשכת מים החכמה וכו' פנ"ל, ועל-פן הוא פוגם ברצון, והוא ההפך ממש מבחינת הארת הרצון שצריכין לקבל בשעת האכילה.

כי צריך כל אחד להתגבר לזכות להארת הרצון שהוא גבה על הפל, דהינו שיזכה שלא יהיה לו שום רצון אחר כנגד ה' יתברך, רק יזכה לרצון חזק ונפלא לה' יתברך עד שיגיע לבחינת בטול, עד שלא ידע כלל מה הוא וכו' כמו שכתוב שם, עין שם. וכל זה זוכין על-ידי כלליות העולמות, על-ידי הארת בן ותלמיד, שזהו בחינת מצות 'כבוד' פנ"ל, ועל-פן 'לא תחמד' כנגד 'כבוד':

הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ יִזְכְּנוּ לְהִירָאָה וְהַשְׁמַחָה וְהַקְדָּשָׁה וְהַטְהָרָה שֶׁל חַג
הַנּוֹרָא הַקְדוֹשׁ הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, אִם נִזְכֵּר נִקְדָּה אַחַת מֵעֲצָם
הִירָאָה הַנִּמְשַׁכֶּת בְּשָׁבוּעוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב גַּם כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ
חַל מִפְּנֵיךְ וְכוּ', בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים וְכוּ', רָאוּי לְהוֹדֵעַ מַעֲתָה בְּלִי
שְׁעוֹר, וְאִם עֵדִין אֵין אֲנִי זֹכִין לָזֶה, עַל כָּל פְּנִים מַעֲתָה רָאוּי
לְשַׁפֵּךְ שִׁיחֵנוּ הַרְבֵּה פְּמִים נֹכַח פְּנֵי ה', הֵיכֵן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם
שְׁכַבְר סַפְרָנוּ יוֹתֵר מִשְׁשָׁה שָׁבוּעוֹת, וְעֵדִין לֹא נִטְהָרְנוּ לְהַרְגִישׁ
הִירָאָה שֶׁל שָׁבוּעוֹת, ה' הַטּוֹב יַכְפֵּר וַיִּגַּן עֲלֵינוּ וַיִּמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ
בְּרַחֲמָיו יִרְאֵנוּ הַגְּדוֹלָה, שִׁיקִים בְּנוּ (שְׁמוֹת כ) וּלְבַעֲבוֹר תִּהְיֶה
יִרְאֵנוּ עַל פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה עַל
יְדֵי זֶה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים ב) וְגִילוֹ בְּרַעְדָּה, וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת
הִירָאָה כְּשׁוֹזְכִין עַל יְדֵה לְשִׁמְחָה, וְכַבֵּר כְּתַבְנוּ וְדַבְרָנוּ הַרְבֵּה
בְּזֶה, שְׁאֵפְלוּ עַל יְדֵי יִרְאֵת הָעֵנֶשׁ זֹכִין לְשִׁמְחָה עַל פִּי הַדְרָכִים
שְׁקַבְּלָנוּ לְשִׁמְחָה נִפְשָׁנוּ בְּכָל הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת וְכוּ':

(עלים לתרופה מכתב מה)

תפילות מלוקטות

על חג הפסח
ספירת העומר
וחג השבועות

מספה"ק
"ליקוטי תפילות"

וְתַפְתַּח לָנוּ אוֹר הַדַּעַת, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ אוֹר
קְדוּשַׁת הַמוֹחִין הָעֲלִיּוֹנִים, שְׂנוּכָה שִׁיְהִיוּ
נִמְשָׁכִין עָלֵינוּ בַּפֶּסַח כָּל הַמוֹחִין הַקְּדוֹשִׁים,
מוֹחִין דְּגְדֻלּוֹת וּמוֹחִין דְּקִטְנוּת. וְנוֹכָה לְסֵדֶר
הַסֵּדֶר שֶׁל פֶּסַח בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה כְּרָאוּי,

(ליקוטי תפילות ה"א כ)

תפילות מלוקטות

על חג הפסח ספירת העומר וחג השבועות
מהספה"ק "ליקוטי תפילות"

ליום טוב

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֵיךָ הַגְּדוֹלִים, וְתוֹשִׁיעֵנו שְׁנוֹכָה לְקַבֵּל אֶת כָּל הַשְּׁלֵשָׁה רְגָלִים הַקְדוּשִׁים שֶׁהֵם פֶּסַח שְׁבוּעוֹת סְכוּת בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וּבְחֻדוּהָ רַבָּה וְעֲצוּמָה מְאֹד. וְנוֹכָה לְכַבֵּד אֶת כָּל הָרְגָלִים וְהַיָּמִים טוֹבִים בְּכָל מִיּוֹנֵי כְבוֹד וְעֹז וּפְאָר, בְּמֵאֵל וּבְמִשְׁתָּה וּבְסוּת נִקְיָה, וּבְשִׁבְיָתָה מִן הַמְּלָאכָה, וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׁמְחָה גְדוֹלָה, וּבְתַפְלָה בְּכוֹנֶה עֲצוּמָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא, בְּרֵאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּנַחֵג בְּיוֹם טוֹב קִדְשׁ. וְתוֹכְנוּ וְתַעֲזְרוּנוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַרְבֵּה בְּכָל הַשָּׁנָה, בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וּבְשִׁמְחָה רַבָּה. וְנוֹכָה שְׂיִתְקַבֵּץ שִׂמְחַת כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, לְתוֹךְ הַלֵּב הַקְדוּשׁ שֶׁהֵם הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים, וְעַל־יְדֵי־זוֹה נּוֹכָה לְשִׂמְחַת יוֹם טוֹב בְּאַמַּת פְּרָצוֹנֶה הַטּוֹב בְּמוֹ שְׂפִתָּי, וְשִׂמְחָת בְּחֻדָּה. וְנוֹכָה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּחֻדוּהָ רַבָּה וְעֲצוּמָה בְּכָל הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים נְגִילָה וּנְשִׁמְחָה בְּךָ, אֲשֶׁר בְּחֻרַת בְּנוֹ מִכָּל הָעַמִּים וְרוֹמְמָתָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, עַד שְׁנוֹכָה לַעֲלוֹת לְרֵאוֹת וּלְרֵאוֹת בְּאוֹר פְּנֵי יְהוָה. וְתַעֲזְרוּנוּ לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַנּוֹהֲגוֹת בְּכָל רֶגֶל אֲשֶׁר עַל יָדָם מַעֲלִין אֶת הַשְּׁבִינָה שֶׁהִיא בְּחִינַת ד' לְאוֹר הַפְּנִיּוֹם, שֶׁהֵם בְּפֶסַח אַרְבַּע כּוֹסוֹת, בְּשִׁבְעוֹת קַבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא סֵדֶר הַמִּשְׁנָה שֶׁהוּא אַרְבַּע פְּעֻמִּים בְּיַד כָּל אֶחָד, בְּסְכוּת אַרְבַּע מִיּוֹנִים שְׁבֹלוֹלֵב. אֲנֵי יְהוָה, רַחֵם עָלֵינוּ וְזַכְּנוּ לְקַיֵּם בְּאַמַּת וּבְשִׁלְמוֹת כָּל הַמִּצְוֹת הַנּוֹרְאוֹת הָאֵלֶּה בְּמוֹעֲדָם וּבְזִמְנָם בְּכָל רֶגֶל וּרְגָל, עִם כָּלל שְׂאֵר

המצות הקדושות והנוראות שפכל רגל ורגל. ונזכה לקימם בתכלית השלמות, בשמחה ובחדוה רבה ועצומה וביראה ובאהבה, באפן שנוזכה להעלות את המלכות דקדשה אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים. ותזכנו לשוב בתשובה שלמה לפניך מתוך שמחה בכל הימים טובים. ותחנני ברחמיך הרבים לעשות תשובה שלמה אפלו על העונות שאינם ידועים לי:

רבנו של עולם, אתה ידעת כמה אני רחוק מקדשת ושמחת יום טוב הקדוש. חום וחמל עלי ברחמיך הרבים, וזכני בחסדיך העצומים, שאזכה לקבל הימים טובים בקדשה גדולה ובשמחה רבה, עד שאזכה על ידי קדשת ושמחת יום טוב, להעלות את המלכות דקדשה מבין הארבע מלכיות ולהעלותה לאור פני יהוה. ויקים מקרא שכתוב, צדק לפניך יחלף וישם לדרך פעמיו. ונאמר, אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. ותזכני להמשיך עלי קדשת ושמחת יום טוב תמיד בכל השנה בלה, ואזכה לשמחה דקדשה תמיד, עד שאזכה להשגת אלהותך וידיעת רוממותך ותשוקת אמונתך באמת ובלב שלם, בשמחה ובטוב ללב, בקדשה ובטהרה גדולה:

(תפילה ל)

לחג הפסח

ותהיה בעזרנו, שנוזכה לקבל עלינו קדשת חג הפסח בקדשה נוראה ועצומה ובשמחה וחדוה גדולה. ונזכה לקיים מצות ארבע כוסות של יין של פסח בשלמות הראוי, בקדשה ובטהרה גדולה. ותפתח לנו אור הדעת, ותשפיע עלינו אור קדשת המוחין העליונים, שנוזכה שיהיו נמשכין עלינו בפסח כל המוחין הקדושים, מוחין דגדלות ומוחין דקטנות. ונזכה לסדר הסדר של פסח בקדשה גדולה בראוי, ותעזרנו לומר התגדה בקול

רם, בכונה גדולה ונוראה, ובשמחה וחדוה רבה ועצומה, ובהתעוררות גדול
 ובהתלהבות נמרץ, בקדשה ובטהרה גדולה, עד שהקול יעורר הפונה, עד
 שאזכה על-ידי זה לתקון הברית ולתקון הדעת בשלמות באמת, עד שאזכה
 לבא לחדושי תורה אמתיים, ואזכה להמשיך תמיד דבורים חמים בגחלי
 אש על-ידי תפלה ותחנונים. ותזכני להתפלל אליך בהתקשרות גשמות
 ישראל, שתהיה תפלתנו תפלת רבים ולא תמאס את תפלתנו כמו שכתוב,
 הן אל כבוד ולא ימאס. ויתוסף ויתגדל למעלה תוספות קדשה רבה ועצומה
 על-ידי תפלתנו, ועל-ידי-זה נזכה להמשיך באורי התורה מלב העליון אשר
 שם פתובים כל באורי התורה.

(תפילה כ)

רבנו של עולם, מחיה חיים, אלהים חיים ומלך עולם. רחם עלינו והחיינו
 וקיימנו, וקדשנו וטהרנו מטמאת מת שהיא אבי אבות הטמאה,
 שהם הרהורי נאוף שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר טבענו ביון
 מצולה ואין מעמד, פאנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו. זכנו בכח קדשת
 מצות פורים שזוכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת הפרה אדמה
 תמימה, לטהרנו באמת מטמאת מת בעולם הזה ובעולם הבא. ואזכה
 על-ידי-זה לקבל חג הפסח הקדוש זמן חרותנו בקדשה גדולה ובשמחה רבה
 ועצומה. ונזכה ברחמיך לקיים כל המצות של פסח בקדשה גדולה ובשמחה
 וחדוה רבה. ותעזרנו ותושיענו ותשמרנו ברחמיך הרבים, ממשוהו חמץ
 ושאור שלא ימצא בגבולנו וברשותנו משהו דמשהו שאור וחמץ כל ימי
 הפסח. כי גלוי וידוע לפניך רבנו דעלמא כלא, שאייאפשר לבשר ודם
 בעצמו להיות נזהר ממשוהו חמץ, אם לא על-ידי ישועתך ורחמיך. רחם
 עלינו ברחמיך הרבים, גואל חזק, רחמן אמת, ושמרנו והצילנו ממשוהו חמץ

כָּל יְמֵי הַפֶּסַח הַקְדוּשִׁים, וְתַעֲזְרוּנוּ וְתִזְכְּנוּ לְצֵאת מַעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת, מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, מֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב, מֵאֶפְלָה לְאוֹר גָּדוֹל. וְנִזְכֶּה לְסִדְרֵי הַסִּדְרֵי־שֶׁל־פֶּסַח בְּהַתְעוֹרְרוֹת גָּדוֹל וּבְהַתְלַהֲבוֹת נִפְלָא וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה. וְנִזְכֶּה שְׂיִבֹאוּ עֲלֵינוּ וְיֵאִירוּ בָנוּ בְּהֶאֱרָה נִפְלְאָה כָּל הַמוֹחִין דִּגְדִּלוֹת וְקִטְנוֹת הַמְּאִירוֹן בְּפֶסַח בְּאוֹר גָּדוֹל וְנִפְלָא וְנִזְרָא. מְלֵא רַחֲמִים, עֲזְרוּנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו לְקִים הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוּרִים בְּקִרְשָׁה וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה כָּל־כָּד, עַד שְׁנִזְכֶּה עַל־יְדִיָּוָה לְהִיּוֹת נִזְהָרִים בְּאַמֶּת מִמְּשֻׁהוֹי־חֲמִין בְּפֶסַח, וּלְקִים כָּל הַמִּצְוֹת הַנּוֹרְאוֹת שֶׁל־פֶּסַח בְּקִרְשָׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה נּוֹרְאָה וְעֲצוּמָה. רַחֵם עֲלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ, וְזַכְּנוּ עִתָּה לְפַעוּל בְּקִשְׁתֵּינוּ בְּרַחֲמִים אֲצִלָּה, עֲזְרוּנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְשׁוֹב וּלְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ מֵהֵרָה בְּאַמֶּת, הוֹשִׁיעֵנו מִכַּח קִדְשֵׁי הַיָּם וְהִישׁוּעָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל פּוּרִים, שְׁנִזְכֶּה לְהַתְהַפֵּךְ מֵעִתָּה מֵרַע לְטוֹב, וְנִזְכֶּה לְצֵאת מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֶפְלָה לְאוֹר גָּדוֹל:

(תפילה לז ח"ב)

לספירת העומר וחג השבועות

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ בִּי מֵעוֹלָם הַמָּה. זְכוֹר נָא הַחֶסֶד הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּכַח גָּדוֹל וּבְכִד חֲזָקָה, וְגָלִיתָ לָנוּ אֶמְתַּת אֱמוּנַת אֱלֹהוּתְךָ בְּאוֹר גָּדוֹל וְנִפְלָא וְנִזְכֶּה, וְעָשִׂיתָ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְנּוֹרְאִים, כְּדֵי לְגַלּוֹת אֱלֹהוּתְךָ וְאֶחָדוּתְךָ וּמְשֻׁלְתְּךָ אֲשֶׁר בְּכָל מְשֻׁלָּה. וּמֵאֵז קִרְבַּת אוֹתָנוּ לְךָ לְעַם קְדוֹשׁ, וְהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם שְׂעָרֵי טַמְאָה, וְהִכְנַסְתָּ אוֹתָנוּ בְּמִצְרַיִם שְׂעָרֵי קִדְשָׁה, שְׂעָרֵי תְשׁוּבָה הַפְּלוּלִים בְּמִצְרַיִם אוֹתוֹת שְׂעָרֵי שְׂבִיטֵיָהּ. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים צִוִּיתָ אוֹתָנוּ לְסַפֵּר כְּנֶגֶד זֶה מִצְוַת יְמֵי הַסִּפְרָה, כְּדֵי לְטַהֵר נַפְשׁוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִזְּהֻמָּתָם, לְמַעַן נִזְכֶּה עַל־יְדֵי מִצְוֹת סִפְרַת הָעוֹמֵר

לְצֵאת מִטְמֵאָה לְטַהֲרָה, לְצֵאת מִמַּ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה וּלְכַנּוּם בְּמַ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָלֵא רַחֲמִים, זַכְנוּ בַּחֲסֵדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְקַיֵּם מִצְוֹת סְפִירַת הָעוֹמֵר בְּזִמְנֵנוּ בַּקִּדְשָׁה גְדוֹלָה וּבַהֲתַעֲוֲרוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא, שְׁנֹזְכָה לְהִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי קִדְשַׁת מִצְוֵה נִרְאָה הַיּוֹאת לָשׁוּב אֵלֶיךָ בַּאֲמַת, וּלְצֵאת מִכָּל טְמֵאוֹתֵינוּ, לְבַעַר מִקֶּרְבָּנוּ כָּל מִינֵי טְמֵאוֹת וְזַהְמוֹת שְׁנֹדְבֵק בָּנוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹשִׁיעֵנוּ בְּכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ הַבַּח שֶׁל כָּל מִצְוֵה וּמִצְוֵה, כַּמָּה גְדוֹל כַּחַה לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמְקוֹמוֹת שְׁנֹפְלָנוּ לְשֵׁם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים וּלְקֶרְבָּנוּ אֵלֶיךָ, וּבִכְרַט מִצְוֵה הַיּוֹאת שֶׁל סְפִירַת הָעוֹמֵר, שֶׁהִיא הַכְּנָה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא תַּחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, אֲשֶׁר נָתַתְּ לָנוּ מִצְוֵה הַקִּדּוּשָׁה הַיּוֹאת כְּדֵי לְצֵאת מִמַּ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה וּלְכַנּוּם לְמַ"ט שְׁעָרֵי הַקִּדְשָׁה. זַכְנוּ בְּמִקּוֹם שְׁאֵנִי שָׁם עַכְשָׁיו, שְׁאֹזְכָה לְקַיֵּם מִצְוֵה הַיּוֹאת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת הָאֲפָשָׁרִי לְאִישׁ כְּעֶרְפִי לְקַיֵּם מִצְוֵה הַיּוֹאת. וְאַתָּה תִּמְלֵא רַחֲמִים עָלַי, וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי עַל-יְדֵי-זֶה, וְתוֹצִיאֵנִי מִהֲרָה מִטְמֵאָה לְטַהֲרָה, מִחַל לְקִדְשׁ, מִיַּגוֹן לְשִׁמְחָה, מִשְׁעִבּוֹד לְגֵאֲלָה, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל. עַד אֲשֶׁר נֹזְכָה בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקִּדּוּשׁ, בְּיוֹם הַחֲמוּשִׁים, שֶׁאַתָּה תִּשׁוּב אֵלֵינוּ וְתַפְתַּח לָנוּ שְׁעַר הַחֲמוּשִׁים הַקִּדּוּשׁ, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ רַחֲמִים גְּדוֹלִים וְחֵסֵד עֲלִיוֹן מִשָּׁם, בְּאִפְּן שְׁנֹזְכָה לְתַקֵּן הַכָּל וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בַּאֲמַת תְּמִיד:

(תפילה לו ח"ב)

פרוייקט "אור המועדים"

הינה חוליה אחת נפלאה
מתוך שרשרת פעילות הקודש
שע"י הארגון הקדוש "החזיקו"

עלות פרוייקט 'אור המועדים פסח' הינו
₪ 23,000

קחו לכם
שוותפות נצחית
בשימוש הצדיק
נ"י שוותפות קבועה
בכל פעילות הארגון הקדוש

1. בכל עמדות נדרים פלוס

"החזיקו – התאחדות אברכים דחסידי ברסלב"

2. השאירו הודעה בקו החזיקו

04-3137-148

הַעֲרָאטְשִׁיקֵי * בְּהַיבֵּל הַמִּלְאוּבָה

כִּי בְנֵי הַמַּלְכִים יִגְלוּ עֵצַת ה' שֶׁלְעוֹלָם תִּעֲמֹד

יצירת פאר היסטורית לשיקום מות בנימוות העצה

קיצור ליקוטי מוהר"ן המשושלש

שיקום היצירות של עצות פלאי פלאות שיהווו בל העולם בתשובה

"קיצור ליקוטי מוהר"ן" "ליקוטי עצות" "ליקוטי עצות בתרא"

מסודרים לראשונה ככתבם וכלשונם על כל תורה ותורה בפני עצמה ללא כל שינוי ותוספת

הלומד יוכל לעבור בזמן קצר על כל עצות רבינו הקדוש, שבכלל ספריו הקדושים, וגם יוכל לחזור עליהם תמיד | מוגה היטב מדפוס ראשון עם אלפי תיקונים והשמטות | לראשונה מסודר קיצור מספר 'שבחי הר"ן', וספר 'חיי מוהר"ן', ורמזי 'סיפורי מעשיות', לפי סדר הספרים | דבר דיבור על אופניו בתכלית היופי ופאר ההדפסה | וחוט העצה המושלשת לא ינתק לעולם

הַעֲרָאטְשִׁיקֵי

ויקבלו ברצון עול מלכותו. והיא היא בעצמה בשורת הבעטליד בלי רגלים: שעל ידי מסירותם והתחזקותם לשוב לאביהם-מלכם בלי שום עצה ותבונה, הוא הוא גילוי פנימיות עצת ה' דתתגלה ותעמוד לזר דודו עד עולם.

ה' ועל משיחו ותועצו לסתור את עצם המלוכה, בהאבידם העצות מהבנים ולהסריח כל חכמתם. אשרי ישראל, מי כמוהם, שמגלים את פנימיות עצת לבבם, שאפילו שסותרים להם כל עצה ועצה בקיום התורה, ישארו עבדים נאמנים

מתוך סוף ועפילת כל העצות לחזור ולהשיב המלוכה אליו יתברך מכל מקומותו וגלוייתו. ובעצת הגלויות, תר"ג עשין דאורייתא, קיימו וקבלו לקיים ולהקים עמודי עולם, ועצת ה' תקום על ידם. אך עכשיו בסוף הגלות, רגשו גייים על

סוד ותכלית כל הבריאה היתה כדי שמתכלית הפירוד והרגליים הבושלות יחזרו וישובו בני המלכים אליו ביות שאת ויות עו.

ולזה בנין המלוכה הגדול והטרא היו הם בתחילת העצה-המלכה, לאמר, 'אנו בעצמנו נשתדל